

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

16 квітня 2026 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго ранку, шановні колеги. Пане Дмитре, бачу вас. А ви ж мали бути на нараді.

КРИЖАНОВСЬКА Ю.О. Микито Руслановичу, є кворум, якщо що.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Я хотів у шановного нашого товариша омбудсмена запитати. Пане Дмитре, який у вас розклад? Пане Дмитре, мікрофончик включіть, будь ласка. Коли вам зручніше, щоб ми заслухали ваш звіт?

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Доброго дня, шановні народні депутати, шановний пане голово. Якщо можна, моє прохання, щоб звіт ви заслухали другим питанням після законопроекту.

ПОТУРАЄВ М.Р. Без питань. Ми зараз швиденько тоді перейдемо наших голосувань. І як тільки ви будете в доступі, ви маякуйте, і ми перейдемо до вашого питання. Я всіх колег вже попередив одразу після нашої розмови, так що ми в курсі.

Колеги, значить, кворум у нас є. Отже, розпочинаємо засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики. І відповідно через те, що пан Дмитро Лубінець трошечки зараз буде зайнятий, я пропоную змінити дещо розгляд питань у порядку денному. Спочатку проголосуємо все, що нам треба проголосувати, і потім перейдемо вже до відповідно звітів.

Отже, колеги, значить, перше питання у нас без змін, це проєкт Закону про внесення змін до Закону України «Про Український культурний фонд» (реєстраційний номер 15117), поданий Кабінетом Міністрів України. З нами і представники міністерства...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микита, порядок денний ще треба проголосувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибач, Володимир Михайлович. Дякую за нагадування.

Тим не менше, я вже закінчу розповідати про це. І пані Наталія Кривда, і пані Анастасія Образцова, і Наталія Мовшович, заступниця міністерки культури України, і пані Юлія Федорчук, заступниця виконавчого директора з правових

питань Українського культурного фонду, і пані Юлія Урсолова, заступниця виконавчого директора з фінансових питань Українського культурного фонду.

Колеги, просив би зараз проголосувати запропонований порядок денний.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микита Русланович, є певне доповнення, якщо дозволите.

ПОТУРАЄВ М.Р. Юрій Олексійович, будь ласка, звичайно.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Якраз просив би в «Різному» або під час розгляду першого пункту порядку денного, щоб Міністерство культури, Український культурний фонд надали відповідь на наше звернення комітету стосовно ситуації, яка склалася із-за певної управлінської неузгодженості між апаратом Міністерства культури і УКФ, в результаті якого чотири театри (Харківська опера, Лесі Українки, Івана Франка і Марії Заньковецької) можуть залишитися в цьому році без грантів Українського культурного фонду і міжнародних грантів як наслідок. Тому просив би, щоб УКФ і Міністерство культури надали відповідь, а краще би вирішили це питання по суті. Там нічого складного. Але треба управлінське рішення.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно слухна пропозиція. Значить, я хочу сказати, що ми її обговорювали з Миколою Леонідовичем Княжицьким, з Юрієм Олексійовичем Павленком, за результатами нашого обговорення ми спрямували листа відповідного до міністерства з тим, щоб цю колізію було подолано. Так, дійсно, під час розгляду першого питання, оскільки у нас тут всі якраз в наявності задіяні в ці процеси, ми тоді попросимо прокоментувати і цю ситуацію.

Микола Леонідович, у тебе теж була якась пропозиція до порядку денного, я так розумію, рука піднята.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Перепрошую, що я натиснув, бо я трішки запізнююсь, тому не порушуючи правил, говорю через навушники. Просив би в обговоренні першого питання слово. Мені буде просто складно потім....

ПОТУРАЄВ М.Р. Обов'язково, Микола Леонідович. Без питань.

Колеги, отже, я тоді просив би підтримати порядок денний, якщо немає доповнень. Віталій Бабенко, в «Різному» те, що ми вчора колегам досилали, нам треба буде щось там голосувати?

БАБЕНКО В.О. Бажано голосувати. Можна погодити, але бажано голосувати, щоб направити ці два листи.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді, колеги...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микита Русланович, дуже коротко до «Різного». На жаль, ми не встигли підготувати подання на відзначення комітетом отця Івана Рибарука з Криворівні, йому сьогодні 60 років виповнюється.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаю. Від нас всіх вітання, Микола Леондіович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. То я просив би доповнити це і проголосувати, а ми всі необхідні документи швиденько зараз подамо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я тоді теж від себе попросив би додати в цей пакет голосування по подяці від нашого комітету керівнику і директору театру, він так і називається «театр ДГУ», дніпровського, ми там будемо 1 травня, Григорію Аркадійовичу Гельферу. Він отримав дуже престижну премію нещодавно за один із своїх спектаклів, міжнародну, ну, і взагалі шановний старий колектив. То просив би теж долучити, а пакет документів так само, як Микола Леонідович, я по Григорію Аркадійовичу теж закінчу і підготую. Так, була пропозиція... Павло Миколайович, у тебе була пропозиція додаткова, я правильно розумію.

СУШКО П.М. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, не дуже хороший зв'язок. Я сподіваюсь, що ти доїдеш там, де буде хороший якраз на питання звіту омбудсмена. Якщо щось, ми додамо все, що треба.

Так, колеги, з пропозиціями, які пролунали, просив би підтримати порядок денний. Павло Миколайович, дуже поганий зв'язок. Павло Миколайович, ти доїдь десь, де ти будеш на зв'язку, якраз ми поки з іншими питаннями розберемось, бо я дуже хотів би, щоб ти був на звіті омбудсмена якраз в доступі.

Колеги, прошу підтримати порядок денний.

Хто – за? Прошу проголосувати.

Потураєв – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

КНЯЖИЦЬКИМ Княжицький – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Юрій Павленко – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Гео Багратович, дякую.

Проти? Утримались? Дякую, колеги. Рішення прийнято. Порядок денний затверджений.

Отже, колеги, переходимо до розгляду законопроекту 15117, я вже по ньому сказав. І як від ініціаторів Наталія Михайлівна Мовшович, будь ласка, слово вам, прокоментуйте його.

МОВШОВИЧ Н.М. Добрий день, колеги. Чути, видно мене, все ок, так?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, так, чудово вас бачимо.

МОВШОВИЧ Н.М. Давайте я тоді швидко нагадаю, коротко довідку про те, що ми пропонуємо проектом закону України. Тобто була потреба в осучасненні засад діяльності фонду. Відповідно що пропонується, це уточнити перелік основних завдань фонду, врегулювати процедуру затвердження... розробки та затвердження пріоритетних напрямків діяльності фонду, створити правові засади для фінансування довгострокових проектів. Також йдеться про врегулювання процедури обрання нового голови фонду у разі довгострокового припинення повноважень попереднім. Удосконалення формування... процедури формування наглядової ради фонду і також стосовно дострокового припинення повноважень її членів.

Далі йдеться про удосконалення процедури рейтингового інтернет-голосування з обранням до складу наглядової ради фонду. Здається, до цього теж були листи два пана Микити з коментарями. Ми також пропонуємо забезпечити безперервну діяльність наглядової ради фонду, відповідно здійснення контролю за діяльністю фонду. Уточнити повноваження виконавчого директора, дирекції та її керівного складу, а також наглядової ради фонду. Доповнити коло осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції», дирекцією фонду та членами наглядової ради фонду. І в частині внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» пропонується передбачити поширення дії норми на дирекцію фонду та членів наглядової ради фонду.

...*(Не чути)* чітко розмежувати повноваження дирекції фонду та наглядової ради фонду в частині розроблення і затвердження документів, які стосуються проведення конкурсного відбору, а також врегулювати процедуру визначення пріоритетних напрямків діяльності Українського культурного фонду.

Автором передбачено вдосконалення процедури формування наглядової ради і осучаснення правових засад діяльності УКФ. І загалом це чітке розмежування повноважень органів управління фонду, а також громадський контроль за його діяльністю.

І зазначимо, що реалізація акта не потребує додаткових витрат з державного бюджету України.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую дуже, пані Наталія.

У мене питання дуже просте, до, власне, пані Наталії Кривди і пані Анастасії Образцової. Що ви думаєте з приводу цього законопроєкту, бо це ж фонд, який ви очолюєте?

Пані Наталія, будь ласка.

КРИВДА Н.Ю. Я би, навпаки... Доброго дня, колеги. Дякую, що ми зібралися. Я би, навпаки, надала слово пані Анастасії, а потім сама прокоментувала.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре.

Пані Анастасія, будь ласка.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Насправді, ми щиро раді, що в перший раз, я думаю, що в історії існування Українського культурного фонду ми розглядаємо ці зміни дуже комплексно. Тому що ви знаєте, за період існування, закон був прийнятий в 2017 році, три рази дуже рандомно були внесені зміни, у 2018-му було перед запуском уточнено терміни «грант», «проєкт», упорядковано відносини з експертами. У 2020 році також були точкові зміни щодо запровадження грантів інституційної підтримки, був доданий культурно-пізнавальний туризм. І в 2022-му – також національний музичний продукт, і у зв'язку із законом з медіа нам додалася підтримка регіональних медіа. Але ми розуміємо, що це закон, суспільне благо, але одночасно із ним регулюється діяльність нас як установи. І протягом цих дев'яти років ми вже бачимо хід події, як вибудовується сама інституція, і ми насправді щиро вдячні міністерству, що це урядова ініціатива. І, в принципі, вона унормовує, можливо, вони не такі, знаєте, дуже суттєві і величезні, на перший погляд, зміни, але вони точно можуть зробити фонд більш ефективнішим і стійким в нашому сьогоденні.

Тому, в принципі, всі норми ми підтримуємо. У нас були там точкові корективи, пропозиції і змін багато, але в цілому ми щиро підтримуємо всі запропоновані зміни.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Анастасія Яківна.

Наталія Юрїївна, будь ласка, ваш коментар.

КРИВДА Н.Ю. Буквально одну фразу додам. Найбільший запит, я не знаю, чи ми зможемо зреалізувати в цій редакції закону, найбільший запит від діячів і дієвців культури – це подовжити термін конкурсів від 1 року до хоча б 3 років. І це регулюється законом. Я розумію, що це фінансова звітність казначейства і все інше, але я думаю, що і громадськість, і наглядова рада буде пропонувати це як зміну до закону.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Володимир Михайлович, бачу вашу руку. Але спершу Микола Леонідович...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хай Володимир Михайлович говорить, я після нього скажу, мені це зручно.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я буду дуже коротко...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я ж не знаю, який у тебе зв'язок, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене хороший. Хай Володя говорить. Я лише за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Хорошо, хорошо. Володимире Михайловичу, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. На Закарпатті у мене ... *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Ой, Володимир Михайлович, а я бачу, що через Карпатські гори тут ледь доходить. Володимире Михайловичу, а ми тебе не чуємо. Слухай, ми тебе майже не чуємо, і пропав взагалі.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Є позитивність, безперечно... Тоді хай Микола.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, а слухай, може, ти виключиш відео, і буде краще чути, бо ми тебе майже не чуємо.

КРАВЧУК Є.М. Мені здається, Володимир Михайлович запропонував, щоб Микола Леонідович говорив. Якщо Микола Леонідович не готовий, то я готова.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Готова, то кажи, а я за 5 хвилин вже буду... Бо тебе везуть, а я везуся сам, бачиш.

КРАВЧУК Є.М. Дивіться, Миколо Леонідовичу, за дорогою.

Колеги, дуже довго досить цей законопроект готувався. Я знаю, що там було кілька ітерацій і погоджувався. Ми отримали ці зміни від УКФ, які... і через це маємо насправді 116 статтю застосувати, бо там назви проектів, довгостроково і так

далі, там різні статті прописуються, тому, очевидно, що, і це відображено у висновку комітету.

У мене питання. Там трошки не зовсім зрозуміло для мене принаймні, але поясніть логіку, як це буде на практиці виглядати. Там, де втрата ніби, якщо можна позбавити членства члена наглядової ради у зв'язку з втратою довіри. Да, то як це буде виглядати ця перевірка, якщо я правильно сформулювала про цю норму, як це взагалі буде... Да, втрата довіри. Не вказано, як це буде доводитися, що там людина втратила довіру. Ми розуміємо, що була трошки така травматична історія з певним складом наглядової ради, і, ну, я розумію логіку, звідки, можливо, з'явилося. Але як це довести, і хто має довести, що довіра втрачена і до кого? Ну, в сенсі до кого – зрозуміло, а хто...

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, це слухне запитання.

Володимир Михайлович...

В'ЯТРОВИЧ В.М. В мене зв'язок з'явився, я з приводу цього якраз теж хотів додати, якщо можна.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, будь ласка, Володимир Михайлович, да.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Отже, те саме питання, що і в Євгенії. Абсолютно підтримую продовження цих строків проєктів на 12-36 місяців. Але, разом з тим, в мене питання щодо наглядової ради так само. Замість регламенту наглядової ради ...*(Не чути)* згідно чинного законодавства, який затверджується самою наглядовою радою – дві третіх голосів, пропонується запровадити положення про наглядову раду, яке чомусь затверджує міністерство. Тут, мені здається, якесь трохи ... *(Не чути)* на незалежність... та незалежність є важлива. Як ви вважаєте, власне, колеги з Українського культурного фонду, чи це не, ну, не зайвий інструмент впливу на Український культурний фонд з боку міністерства?

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, отже, да, два запитання, вони пов'язані, тому я просив би зараз прокоментувати спочатку все ж таки УКФ, що ви з цього приводу думаєте. І потім пані Наталію Мовшович теж.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Перше. Можна я тоді відповім щодо запитання Євгенії щодо втрати довіри. Я, якщо чесно, не знаю, як розповсюджується, як заступниками міністра розповсюджується у зв'язку із втратою довіри, застосовується ця норма. Ну, тобто вона жила з нами всі дев'ять років. Мені складно, мені особисто складно відповісти на це запитання. Можливо, там від міністерства буде якийсь коментар?

І друге питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Регламент змінюється на положення, яке затверджується...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Міністерством.

ПОТУРАЄВ М.Р. Міністерством, да.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Я думаю, що...

ПОТУРАЄВ М.Р. І в цьому, Володимир Михайлович, і я, до речі, певною мірою бачу ризик втрати незалежності, обмеження незалежності інституції.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Насправді також я думаю, коректніше слово передати міністерству, але скажу власну думку.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ваша оцінка. Міністерство, звичайно, буде обґрунтовувати, що це потрібно, мені цікава ваша оцінка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Мені теж. Я ж тому УКФ дав перше слово.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Насправді, дивіться, я скажу чесно, дирекції не принципово, буде Регламент чи положення, бо ми дуже складний інструмент і механізм. Ви знаєте, що у нас органи управління і міністерство, і наглядова рада. Але наразі Регламент Наглядової ради затверджує сама наглядова рада. Не завжди це буває всеохопно, і насправді це нормально. У нас є дирекція – міністерство і наглядова рада, - і це нормально, коли хтось розробляє, хтось схвалює, а хтось погоджує, це абсолютно вірно. Це не забирає якісь права пропонувати зміни, це просто додаткове погодження, для того щоб подивитись на комплексність діяльності всієї установи. І я так розумію, що Регламент змінюється на положення, тому що зазвичай Регламент не затверджується, тому положення. А в будь-якого колегіального органу може бути або положення, або регламент.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Але різниця не тільки в тому, що Регламент змінюється на положення. Різниця в тому, що Регламент схвалюється самою наглядовою радою, положення схвалюється Мінкульттом. От, в чому ключова різниця насправді.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Так, додаткове схвалення, і моє бачення на це було, це просто додатковий погляд і схвалення з урахуванням всіх інших процедур, функцій дирекції і повноважень Міністерства культури. Тому, в принципі, тут нічого такого немає. В історії Українського культурного фонду були точкові випадки, коли, наприклад, Регламент наглядової ради не узгоджувався з іншими, наприклад, з положенням або з законом. І з того виникає проблема, тут абсолютно просто приведення у відповідність всіх нормативно-правових документів, якими регулюється Український культурний фонд.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, ми будемо з цим розбиратися.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микита Русланович, за 5 хвилин доєднаюся, добре?

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Микола Леонідович. (*Шум у залі*)

В'ЯТРОВИЧ В.М. А пані Наталія Кривда, можна ...(*Не чути*) з приводу, власне, того, що положення буде затверджуватися, власне, вже Мінкультом?

КРИВДА Н.Ю. Я би поки обережно сказала, що мені треба порадитися з членами Наглядової ради. Інтуїтивно відчуття, що це може обмежити суб'єктність Наглядової ради, але ми поки що в дуже таких, хороших стосунках – погане слово, продуктивній співпраці з міністерством, і міністерство дуже продуктивно працює з Українським культурним фондом. Беру паузу, щоб подумати і порадитися з колегами.

ПОТУРАЄВ М.Р. У пана Євгена Лавро, я бачу, є коментар з цього приводу. Будь ласка, пане Євгене.

В'ЯТРОВИЧ В.М. ...конкретне міністерство. Якщо можна сказати ... (*Не чути*) Справа не конкретно міністерство, склад міністерства, справа про закон, який буде діяти, який зробить це положення обов'язковим на постійно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, не буде діяти, якщо ми його проголосуємо ...(*Не чути*) положенням, Володимир Михайлович.

В'ЯТРОВИЧ В.М. З точки зору, що в нас усе добре з міністерством.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, не буде діяти, тому що ми можемо це поправити все.

Пане Євгене, будь ласка, у вас був...

ЛАВРО Є.В. Микита Русланович та колеги, вітаю. Два коментарі. Перший, який стосується заміни Регламенту та затвердження наглядовою радою на положення, яке затверджується міністерством. Ця норма була запропонована з метою більш сталої роботи наглядової ради за зрозумілими більш правилами. Оскільки діюча норма передбачає, що кожен склад наглядової ради коли призначається, може затверджувати і вносити зміни будь-які до Регламенту, і потім наглядова рада і Український культурний фонд працюють по цих змінах, ми хочемо зробити спільно з наглядовою радою єдиний документ, щоб до нього було проблематичніше вносити в подальшому зміни, щоб це не залежало від будь-яких членів наглядової ради в майбутньому.

Оскільки були певні випадки, я думаю, про які ви знаєте, до попереднього складу Наглядової ради, – це переходячи ще до другого питання, відкликання членів Наглядової ради, – були певні особи, до яких була недовіра зі сторони як і закладів культури, так і громадянського суспільства. Але закон не передбачає можливості станом на сьогодні відкликати таких членів наглядової ради. Тобто навіть якщо існує певна недовіра в суспільства, людина висловлює якісь там певні несумісні з

сьогоднішнім днем вислови чи вирази, да, ми не можемо його позбавити членства в наглядовій раді, крім як за його власним бажанням.

Тому ця норма була запропонована і вона стосується, там складна доволі процедура, подання більш ніж 50 закладів культури або громадських об'єднань. Вони подають це звернення до наглядової ради і наглядова рада приймає рішення в залежності від того, хто подавав цього члена наглядової ради: Президент, Міністерство культури чи заклади, громадські об'єднання, вже подають своїм рішенням пропозицію про позбавлення. І далі міністерство, якщо подавало, воно приймає наказом, вилучає цю особу, якщо Президент, то Президент вже своїм рішенням теж вносить зміни в указ. В принципі, немає нічого...

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Євгене. Логіка абсолютно ваша зрозуміла. Я не скажу, що я переконаний після всіх цих наших обговорень, будемо точно з цим ще розбиратися.

Значить, тепер Микола Леонідович обов'язково зараз, тому що для нас всіх твоя думка дуже важлива як автора, власне, і закону, і концепції. Потім Ірина Мирославівна Констанкевич.

Микола Леонідович, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

По-перше, я хотів, може, трошки заперечити пані Анастасії. Попередні зміни точно не були рандомними, вони виникли з реальних потреб, оскільки не було врегульовано питання надання грантів взагалі, ми взагалі вперше це зробили, мені здається, в Законі про інститут книги і потім в інших законах. Ми вперше цю систему взагалі ввели в українське законодавство. До цього фонд не міг функціонувати, це не була рандомна зміна. Точно так само не була рандомною зміна, коли ми вирішили надавати інституційну підтримку. Це було пов'язано з COVID, Микита Русланович вже тоді або очолював комітет, або точно був в керівництві комітету, це було вже за нинішньої каденції парламенту.

На жаль, тут ця норма з незрозумілих для мене питань вилучається. Це ж не є зобов'язання культурного фонду, це є можливість. І ми зараз, коли їздимо на різноманітні заходи, в тому числі ми з колегами зустрічалися, і з Микитою Руслановичем, і з пані Євгенією, в Репортерах без кордонів, ми якраз їм пропонували використовувати інституційну спроможність культурного фонду в тому числі для інституційної підтримки медіа, які пишуть про культуру, бо зараз є в цьому теж величезна потреба. І тому чому зараз це пропонується вилучити незрозуміло. Нема проєктів, можна не відкривати програму, але законодавчу можливість треба залишити.

Крім того, тут є декілька інших незрозумілих для мене питань. Перше з них, я вже говорив про гранти. В нас справа в тому, що в усіх законах різні тлумачення... тут пропонується зовсім інше тлумачення грантів, ніж в інших законах. Це просто недосконало виписано і незрозуміло навіть, бо при визначенні поняття «грант» вживається формулювання «цільова допомога», тоді як в Законі «Про культуру», про науково-технічну діяльність і в багатьох інших законах є уніфіковане формулювання «фінансові ресурси». Яка потреба в цьому законі вводити нове визначення, яке не узгоджується з іншими законодавчими актами, для мене незрозуміло.

Наступне. Відповідно до діючої норми строк повноважень члена наглядової ради три роки, тут пропонується збільшити до чотирьох. Може, це й треба, але треба пояснити чому. Завжди виникає питання чому. Я не проти цього, я не кажу, що я заперечую, я за сталість і за те, щоб люди могли довше працювати. Але, мабуть, якась така потреба виникла. В кого?

Наступне. Незрозумілий механізм прийняття рішень про те, про що ми говорили, про дострокове припинення члена наглядової ради. Законопроект пропонує щодо членів, наприклад, наглядової ради, які визначаються Президентом, таке рішення приймалося Президентом. Водночас він містить положення, що дострокове припинення повноважень члена наглядової ради впроваджується шляхом затвердження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування, реалізує державну політику в сферах культури і мистецтв. Виглядає так, що Президент має видати указ, але цей указ не діє, тому що у нас є центральний орган виконавчої влади, який є вище над Президентом і затверджує указ Президента. І після цього ще треба це додаткове рішення. Певною мірою це абсурдно виглядає.

Крім того, варто нагадати, що Конституція загалом не передбачає повноважень Президента так само як законопроект не деталізує порядок дій, з яких саме причин за наявності підстав для дострокового припинення повноважень Президентом не буде видано відповідного указу. Тобто ця норма виписана взагалі дещо хаотично. Здається, що таке регулювання є надмірним і формалізувати додаткове припинення повноважень члена наглядової ради можна було просто рішенням в міністерстві. Уточнюється процедура обрання члена наглядової ради від громадських формувань. Зокрема до участі в поданні кандидатур будуть допускатися лише ті громадські формування, які проводять активну діяльність на території України впродовж останніх двох років, організують періодично, не рідше трьох разів на рік громадські заходи щодо існуючих проблем культурної діяльності, ініціюють публічні обговорення актуальних питань, публічні дискусії в професійній сфері. Таким чином, законопроект відразу тлумачить, що означає активна діяльність, і обмежує це виключено проведенням заходів. А якщо хтось наукову роботу в сфері

культури веде, чому така організація не може подавати кандидатур? І що таке взагалі «захід»? Цих всіх визначень немає. Або «виробництво безпосередньо соціального контенту».

Незрозуміло, чому з законопроекту виключається положення про можливість надання фондом – те, що я казав, - інституційної підтримки культурним інституціям. Ці зміни були внесені в 2022 році, коли почалася війна. Ми це передбачили, і ми маємо прекрасний механізм. Навіщо нам цей механізм руйнувати? Це не означає зараз, що фонд повинен кожен рік надавати таку підтримку. Просто в разі кризи галузі культури, а війна в нас триває, може продовжуватись, це просто можливість, яку ми через те туди і вносили, в цей законопроект.

Викликає питання строк, на який укладається контракт з дирекцією фонду. Законопроект пропонує встановити від одного до трьох років. Взагалі-то для того, щоб не було корупції і щоб все було прозоро, цей термін має бути визначений, він не може бути плаваючим. За відсутності чіткого строку з врахуванням такої варіативності це може бути способом політичного тиску на дирекцію. Тому варто було б зафіксувати чіткий строк. Тому що, якщо є рішення підписати контракт з директором, директор має знати, на який контракт, а не: ти нас не будеш слухатись, то ми з тобою на рік заключимо, попри те, що є інші рішення.

Законопроект містить положення, що на членів Наглядової ради фонду поширюються вимоги – те, про що ми говорили, - та обмеження щодо використання своїх службових повноважень чи службового становища, запобігання врегулюванню конфлікту інтересів, встановлені Законом «Про запобігання корупції», а також поширення обмежень, встановлених поза цим законом на дирекцію фонду. Варто було б конкретизувати, про які вимоги і обмеження йдеться і за потреби внести зміни також і в Закон «Про запобігання корупції», тому що це основний закон – це Закон «Про запобігання корупції».

Це не означає, що я, наприклад, проти того, щоб голосувати це в першому читанні, тому що там є, дійсно, справді важливі норми. Але є ті норми, над якими точно додатково потрібно попрацювати, тому що виписані вони, м'яко кажучи, суперечливо.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Микола Леонідович.

Колеги, я що пропоную зараз. Микола Леонідович зараз виклав зауваження, з якими я згоден на сто відсотків. Так само, як Євгенія Михайлівна зробила зауваження, і Володимир Михайлович зробив зауваження, з якими я теж згоден на сто відсотків. Я навіть не думаю, що це потребує зараз коментування. Я не ставлю під сумнів необхідність цього закону як такого, але ви бачите, колеги, що ми вже

зараз маємо, по суті, платформу, відповідно до якої ми будемо подавати правки, ми будемо його точно змінювати до другого читання.

Зараз надам слово Ірині Мирославівні, потім відповідно повернемося до коментарів від УКФ і міністерства. Знов-таки не заперечуючи необхідність прийняття закону як такого, ви можете вже побачити, що нас непокоїть, з чим ми незгодні, а це, по суті, наша спільна позиція, і що ми будемо, очевидно, змінювати до другого читання.

Ірина Мирославівна, будь ласка, вам слово.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Доброго дня, колеги. Я повністю підтримую те, що було озвучено раніше. У мене теж більше сумнівів і міркувань щодо цього законопроекту, ніж його переваг. Після детального аналізу Миколою Леонідовичем я теж можу тільки додати, що, наприклад, я вважаю, що такі зміни глибокі докорінні, вони змінюють саму ідеологію і самі сенси, які закладалися первинно в існування Українського культурного фонду. Тому...

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, перевірте, в кого включений мікрофон, будь ласка...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Закарпатська облادміністрація...

ПОТУРАЄВ М.Р. Закарпатська облادміністрація, вимкніть, будь ласка, мікрофончик. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Тому з одного боку я розумію логіку тих змін, які пропонуються, погоджуюся, що потрібно дещо модернізувати, оновити. Але разом з тим ідеологію діяльності Українського культурного фонду змінювати, я вважаю, що непотрібно.

І щодо того, що сказав голова комітету, з огляду на кількість правок, які передбачаються до другого читання, можливо, це буде зовсім інший законопроект і, можливо, це буде його і комітетська версія. Ну, мені складно зараз про це говорити, але я бачу, що насправді потрібно змінювати от, власне те, що подано зараз нам у цьому законопроекті 15117.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, там є речі, які необхідні дійсно для фонду. Дійсно, що це проект, який давно почали писати, і з різними міністрами, власне, його там дописували. Тому, я думаю, що нам його треба підтримати на перше читання з доопрацюванням по 116-й.

І мій заклик буде, колеги, такий. У нас спільне бачення абсолютно у всіх. Тобто у мене немає розбіжності, я ж кажу, з жодним з ваших зауважень, я тільки це підтримаю. Значить, якщо ми зараз все ж таки його підтримаємо в першому читанні,

щоб ми одразу починали готувати правки, не чекаючи на розгляд в залі Верховної Ради, щоб у нас вже була заздалегідь таблиця. Коли ми там дійдемо до розгляду в залі, щоб у нас була заздалегідь таблиця. Коли зала підтримає в першому читанні, щоб ми одразу всі наші правки подали від комітету. Тому що я ж кажу, у нас спільне, мені здається, бачення повністю. Одразу комітетські правки подамо. Все, що нам потрібно, все, що ми вважаємо за потрібне, змінимо, або скасуємо взагалі деякі речі, на які зважував Микола Леонідович. Отже, я думаю, що так доцільно буде зробити.

Я думаю, що пані Анастасія, пані Наталія і пані Наталія Мовшович, будь ласка, ваші коментарі. Знову-таки, не треба нам зараз відповідати, будемо вже спільно доопрацьовувати. Добре? І в процесі доопрацювання будемо там знаходити якісь необхідні компроміси. Просто, якщо є бажання прокоментувати, будь ласка, прокоментуйте. А якщо ви розумієте, про що ми говорили зараз, то ми зараз просто проголосуємо, та і все.

Є бажання в УКФ чи міністерства якісь дати нам коментарі? Знову-таки, відповідати необов'язково.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Можна я тоді додам, бо все одно це відрефлексувати. Коли я використовувала слово «рандомно», саме це я мала на увазі, що коли фонд реагував на ті виклики, які були з COVID, інституційна підтримка і в 22-му році, а до самого тіла не поверталися там комплексно. Я розумію, що це буде надскладний шлях. Насправді щиро раді і вам, шановні депутати, які були в нас в гостях минулого року, і ми щиро раді, що звертаєте увагу до цього питання.

Я думаю, що там в процесі можна обговорювати, тому що це неможливо зробити за годину і по кожній правці проходити, і зауваження абсолютно слухні, тому готові працювати і дообґрунтовувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, от і чудово. У нас є нагода до вас знову завітати.

МОВШОВИЧ Н.М. Завжди раді.

ПОТУРАЄВ М.Р. І, значить, ми сформуємо вже пакет наших правок, завітаємо до вас, сядемо з дирекцією, сядемо з наглядовою радою, все проговоримо і так далі, ну, і відповідно там потім ще проведемо консультації з міністерством.

Отже, значить, тепер перед голосуванням все ж таки, пані Анастасія, пані Наталія Мовшович, що ми будемо робити з чотирма театрами? Бо чотири театри – очевидно, є проблема, там ще є комунальні заклади з такою ж самою історією. Я можу зараз Юрія Олексійовича, якщо... бо він на фронті взагалі ще вчора був, може, і зараз. То...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ні, я на зв'язку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ти на зв'язку.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Більше того, я вже в Дніпропетровську в національному театрі України. Зупинився, щоб комітет провести. Так що вітання від Дніпропетровського національного оперного театру.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми теж передаємо вітання.

Отже, значить, Юрій Олексійович, буквально, щоби так, як сказати, освіжити для всіх членів комітету, будь ласка, сформулюй проблему, яка викладена була в нашому листі, і тоді попросимо прокоментувати пані Анастасію і пані Наталію, що вже зроблено чи що може бути зроблено найближчим часом.

Юрій Олексійович, тобі слово.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Дуже коротко. Ці чотири театри подали відповідні документи на гранти УКФ ще в кінці минулого року. Власне, зараз уже мали би підписуватися договори, але відповідно до закону, який передбачає зміну власності даних театрів, Міністерство культури, не пам'ятаю там уже точно дату, ухвалило рішення про реорганізацію. Разом з тим, в наказі УКФ є таке положення: якщо підприємство перебуває в стані припинення, воно не може претендувати на гранти. Але реорганізація – це ж не повне припинення, це фактично зберігаються всі театри, але юридично воно звучить: припинення шляхом зміни власності, якимось так. Тому є слово «припинення» в самій юридичній процедурі, яку зараз проходять ці театри. І оця-от неузгодженість, не встигли підписати договори, уже почалася реорганізація, і сьогодні із-за цього слова йде певна дискусія.

Тому ми, власне, і попросили Міністерство культури, УКФ на своєму рівні просто ухвалити рішення з тим, щоби ці театри, які продовжують свою діяльність, але певним чином змінюють власність, структуру чи назву певним чином змінюють, могли отримати гранти. Бо з грантами УКФ, очевидно, ідуть міжнародні далі гранти і так далі.

Тому ми можемо... ми, очевидно, я вважав би... і комітетом підтримати, і міністерством, власне, і заклади, дані заклади, але я думаю, що це в межах міністерства вирішити це питання з тим, аби не блокувати можливість отримання гранту.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пані Анастасія, будь ласка, вам перше слово. Дивіться, нас ця проблема дуже непокоїть, тому що дуже багато вистав відбуваються виключно завдяки підтримці УКФ, і якщо вони зараз вилетять з цих конкурсів, простіше кажучи, то це просто дуже негативно може відбитися на спроможності і на діяльності наших

національних закладів, і знову-таки там це стосується не лише цих чотирьох, там ширше. Значить, тому ми дуже просили би якось знайти вихід з цієї ситуації.

Давайте, пані Анастасія і потім, може, пані Наталія і пан Євген, він на зв'язку був. Проблема має, я так розумію, певною мірою юридичний характер, але знову-таки театри ж, як справедливо зазначив Юрій Олексійович Павленко, нікуди не поділися, вони он є, вони квитки продають, працюють, і, очевидно, що будуть працювати і далі після реорганізації. Вони ж не винні в тому, що ми, як то кажуть, згідно відповідно, значить, зобов'язали їх змінити юридичну, так би мовити, форму суб'єктності.

Пані Анастасія, будь ласка, що ми будемо з цим робити.

ОБРАЗЦОВА А.Я. А можна, я скористуюсь нагодою, слово передам Євгену Лавро, а потім ми всі по черзі. Так можливо?

ПОТУРАЄВ М.Р. Без проблем.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Ні, якщо навпаки, Євгене, якщо навпаки, то я почну.

ЛАВРО Є.В. Та, ну, я можу почати, в принципі. Зрозуміла ситуація. 28 лютого 2025 року, як всі знають, набув чинності Закон України 4196 «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб». Що це значить? Довга назва, але суть доволі коротка. У всіх державних підприємств змінюється організаційно-правова форма. Вони були державними підприємствами, а стануть у нашому випадку, і ці чотири зокрема театри, державними, некомерційними товариства.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Євгене, ми в курсі, ми знаємо, що ми з ними зробили. Що ми будемо робити з цією ситуацією, ... *(Не чути)* можуть отримати.

ЛАВРО Є.В. Дивіться, тут є певна юридична історія, і потім обговоримо, як ми можемо це вирішити.

ПОТУРАЄВ М.Р. От давайте це обговорювати. Тому що там відбувається з точки зору реорганізації, ми в курсі.

ЛАВРО Є.В. Дійсно, до 28 лютого міністерство мало прийняти рішення про перетворення. Ще раз наголошую, перетворення, не ліквідація, не припинення. У нас у наказ всіх написано: перетворення. Зокрема, і по Харківському національному академічному театру опери і балету було прийнято таке рішення. Він не ліквідується, він продовжує свою діяльність, і всі права та обов'язки буде переданого до зазначеного товариства після завершення цієї реорганізації у вигляді перетворення.

Водночас правила, порядок проведення конкурсного відбору проєктів, реалізація яких здійснюється за підтримки УКФ, а також вимоги до цих юридичних осіб, які подаються на конкурс, було затвердженого минулого року Українським культурним фондом. Тобто зараз виникає така ситуація, що ми прийняли рішення, в реєстрі світіться витяг, якщо брати припинення, там немає функції в реєстратора перетворення, в нього є функція виключно припинення. Є вимога в рішенні дирекції Українського культурного фонду, що вони не фінансують юридичні особи, які знаходяться в стані ліквідації або припинення. І у нас патова ситуація: з однієї сторони, ми всі розуміємо, що театри продовжують далі діяльність, це перетворення, це не їх ліквідація, але з юридичної сторони в реєстрі зазначена норма про припинення. І ми з цим якби... я, чесно кажучи, не розумію, як ми можемо з цього вийти, хіба що... Український культурний фонд теж, мені здається, не зможе внести зміни в рішення дирекції, оскільки конкурс вже почався, він на стадії завершення. І це буде не зрозуміло для всіх інших суб'єктів, що під час завершення конкурсу змінюються правила гри, тобто можуть бути певні оскарження з іншої сторони. Це можливо, на мою суб'єктивну думку, вирішити, у нас запущена програма «Тисячovesна», як всі знають, туди так само можуть подаватися театри зі своїми проєктами, зокрема по виставам.

Вчора я мав розмову з Євгеном Миколайовичем Нишуком, він сказав, що, да, якщо не буде питання вирішене по УКФ, то вони будуть подаватися в рамках «Тисячovesни» з тим же самим проєктом.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це дивна колізія, друзі. Я розумію, що в такій ситуації, якщо УКФ, значить, допустить їх і якийсь з цих театрів виграє або всі чотири якісь номінації, то потім в УКФ прийде слідство якесь, чого абсолютно не можна допускати. Але це можна ж було якось передбачити, колеги, так же ж воно не має працювати. Я розумію, що «Тисячovesна» може допомогти, але це, вибачте, не найкраще рішення. Вони могли би подати інші проєкти на «Тисячovesну», а так ми їх обмежили, і це національний театр. В Харкові люди ходять в підвал на виставу, тому що КАБи прилітають по місту. І що ми робимо, обмежуємо можливість робити вистави для людей, які сидять під ракетами і бомбами? Що нам скажуть, що ми в Києві тут трошки втратили відчуття реальності? Хоча нас теж бомблять. Але точно не так, як Харків.

Я не знаю, я, тим не менше дякую пану Євгену, я навіть не думаю, пані Анастасія, що вам тут є що додати. Тому що ця ситуація зрозуміла.

Давайте так, Юрій Олексійович, Микола Леонідович, ми були ініціаторами цього всього, ми з вами почули все. Я б просив би... І Володимир Михайлович, бачу, теж підняв руку. Давайте висловимося, що ми вирішуємо по цьому. Вони, бачте, вони вилітають з конкурсів УКФ, ці чотири театри.

В'ЯТРОВИЧ В.М. А що, УКФ не може внести уточнення у своє рішення?

ПОТУРАЄВ М.Р. А тому що йде конкурс, і якщо вони будуть зараз в ході конкурсу змінювати те, що пан Євген зараз пояснив. Я хочу послухати ще, може Миколу Леонідовича...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дивіться, мені виглядає, в принципі, технічно можливо, і не бачу в цьому великої проблеми ... *(Не чути)*

ЛАВРО Є.В. Дивіться, там можна тільки виключити цю норму: для юридичних осіб, які перебувають у стані припинення, ліквідації. Тоді цим може хтось інший скористатися, який дійсно перебуває у стані ліквідації, припинення...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так а конкурс же іде.

ЛАВРО Є.В. Іде, але можуть бути оскарження, що під час дії конкурсу ті юридичні особи, які не пройшли, подадуть скаргу про те, що ...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микита Русланович...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я не кажу виключати норму, відредагуйте її таким чином, що допускається ті, хто зараз перебувають в стадії трансформації.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микита Русланович!

ПОТУРАЄВ М.Р. Юрій Олексійович, я бачу тебе, зараз, зараз.

Володимир Михайлович, це те, що Євген зараз нам і каже...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ні, він каже виключити цю норму. А я кажу не виключати, я кажу змінити цю норму.

ПОТУРАЄВ М.Р. Можна. Дивись, він же, власне, про це і каже.

Значить, зараз ще пропозиція від нашого секретаріату, можливо, слухна надійшла. Тоді так, значить, Юрій Олексійович, потім Микола Леонідович, можливо, є думка у нього, і я тоді ще скажу, що наш секретаріат пропонує.

Юрій Олексійович, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микита Русланович, шановні колеги, ми, власне, своїм листом, комітету, зверталися до Віце-прем'єр-міністра – Міністра культури Тетяни Василівни. На мій погляд, в повноваженнях Віце-прем'єр-міністра – Міністра культури надати роз'яснення, де відповідно до офіційного листа вищої посадової особи в цій сфері УКФ роз'яснити, що ці чотири театри не підпадають під відповідну норму, яка є в наказі УКФ. Тому що змінити норму, коли вже йде конкурс, тут, правда, є уже певна колізія, але дати роз'яснення, що це не припинення, що це реорганізація відповідно до закону, і таким чином зняти певну відповідальність, цю колізію з УКФ Мінкульту. Так, певний ризик, можливо, і є, але

хтось же з посадових осіб має на себе брати відповідальність. Тут криміналу особливого немає, але раз уже довели ситуацію до такого стану, так виходьте з неї. Я думаю, що і ми комітетом маємо якесь прийняти теж рішення на підтримку таких дій Міністерства культури з тим, аби теж певним чином поділити відповідальність і захистити, власне, спроможність чотирьох театрів, в першу чергу харківської опери нормально працювати в цьому році.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я, Юрій Олексійович, підтримую твою точку зору. Я взагалі вважаю, що якщо Тетяна Василівна дасть роз'яснення, це взагалі... жодної відповідальності в цьому не буде. Побоювання пана Євгена розумію, поділяю, бо фактично ж пан Євген каже, що є ризик, що хтось там недобросовісний захоче страйканути конкурс, але вбачаю, що ці ризики не настільки великі. Значить так, Миколу Леонідовича обов'язково хочу почути з цього приводу. Щось я не бачу, що він є.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, простіше передбачити кошти з іншого джерела. Бо, з одного боку... Як це виглядає? Це виглядає так, що вже надруковані списки претендентів. Люди вже... списки великі. Тобто насправді боротьба йде там за кошти, конкуренція, в хорошому розумінні боротьба, там по сто цих... Хтось собі вже давно побачив, що цей театр не відповідає нормам і ми пройдемо. Раптом фонд змінює цю ситуацію. Будь-який із учасників, яких сотні, може подати до суду і скасувати результат конкурсу взагалі для всіх на цьому етапі сьогодні. На жаль, я особисто просто не знав про це раніше, тобто ми, дійсно, випустили цей момент. Те, що театр треба підтримати, я двома руками за.

Давайте подумаємо там чи про «Тисячovesна» чи про якісь інші. Міністерство насправді має дати пропозиції, тому що це державні театри. Ясно, що це класні творчі колективи, які жертвуючи в тому числі інколи навіть здоров'ям і життям, дають вистави і роблять це творчо, і якісно. Але ми не можемо потім взяти на себе відповідальність. Бо якщо ми створимо хаос, то нас зроблять відповідальними за цей хаос, це теж треба собі усвідомлювати. Можна написати будь-який листочок, а потім мати десять позовів в суди, які скасують весь конкурс для всіх. Може, такого не буде, але ймовірність юридична така є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Слушні зауваження від Миколи Леонідовича, колеги. Юрій Олексійович, ти бачиш?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Так, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я схиляюся до точки зору Миколи Леонідовича, власне, тому що він абсолютно тверезо описує ризики.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, є міністерство, є міністерство... Ці театри, це національні театри. УКФ знаходиться під міністерством. Ми можемо доручити міністерству знайти ефективне рішення, запропонувати його комітету і взяти на себе відповідальність. Якщо міністерство дасть такий лист на УКФ, окей, цей буде відповідальність міністерства.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я пропоную тоді це проголосувати, те, що пропонує зараз Микола Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Або проголосувати теж... На наступний рік, якщо ми говоримо про наступний рік, то ми на наступний рік можемо зробити окрему програму, яка є виключною для театрів. Або якщо зайдуть додаткові кошти, відкрити нову грантову програму і її швидко оголосити, виділити частину коштів з «Тисячovesна» через УКФ, чи зробити в «Тисячovesна» зараз окрему грантову програму.

КРАВЧУК Є.М. «Тисячovesна» теж уже запущена, вже люди подають заявки. Там до якого? До кінця травня.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я за те, щоб вирішити, по суті, в межах, власне, цих грантів. Тому що всі ці чотири театри вже виграли конкурси, по них є рішення відповідних експертних груп і залишилась тільки фінальна стадія – підписання відповідної угоди. Вона зупинилася, тому що дочитався і УКФ, і міністерство, не знаю, що там є слово «припинення», і зачепились за це. Уже зворотного немає шляху.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Юра, вони не виграли конкурс.

ПАВЛЕНКО Ю.О. І якщо Міністерство культури заблудилося тут в трьох соснах і не може прийняти управлінського рішення по тому, що вже працює, про яку «Тисячovesна» вони там говорять, де більш складніші процедури! От хай покажуть, що вони здатні. Але я за те, щоб ми комітетом тут їх теж підтримали і допомогли їм вийти з цієї колізії.

Дякую.

КРАВЧУК Є.М. А може УКФ прокоментувати, вони виграли конкурс?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. От послушайте, послушайте, ніхто нічого не виграв. Поки не підписана угода, починається переговорна процедура. У багатьох учасників дуже часто є певні невідповідності законодавства, чи ще когось, це не тільки в них це буде, це буде в багатьох, тоді цей список рухається. Уже давно всі вираховували, де він буде рухатися і де ні. Ви хочете тепер адміністративно в це втрутитися? Навіщо тоді всі ці закони про незалежність УКФ? Так, вони, якщо в них документи в порядку, то вони, я не дивився список, але я думаю, що якщо в них документи в порядку, то вони мають право на отримання гранту. Але поки вони не підписані,

список рухається і він, як правило, кожен рік рухається на декілька пунктів, бо хтось там вніс документи, хтось не відповідає, це завжди так буває. І всі за цим слідкують, вся спільнота.

ПОТУРАЄВ М.Р. Микола Леонідович знає процедуру дуже добре, тому має рацію точно.

Пані Анастасія. Так.

КРИВДА Н.Ю. Якщо можна, я коротко додам, що в нас дуже активна спільнота. І абсолютно точно, не дай боже, ми десь зачепимося коготочком за несправедливість, ми будемо мати фантастичну кількість позовів, бо люди б'ються за своє життя. І це в тому числі... це буде пряме порушення для них правил, виписаних для всіх, але не для всіх.

Дякую.

ОБРАЗЦОВА А.Я. Я тоді теж суто технічно додам. Так, всі заявники в нас проходять технічний відбір, експертний відбір і потім, якщо достатня кількість коштів по програмі, можуть виходити на переговornі процедури. Станом коли подавалися, бо на технічному відборі також не пройшли би театри, якщо в них був статус припинення. Коли вони подавали документи, статус був активний. Вже під час технічного експертного відбору відбулося перетворення і на момент підписання знову перевіряється статус, да, і він вже оновився. Але в нас немає такого, знаєте, як списку переможців, але таких проєктів, які пройшли і технічний, і експертний відбір, але з інших причин не були профінансовані, так, ці прецеденти є. Тому що або як уже було зазначено не вистачило певного документа, або в нас запит перевищує пропозицію, у нас програма недофінансована настільки, наскільки хотілось би заявникам.

ПОТУРАЄВ М.Р. Скажіть, будь ласка, пані Анастасія, експертний відбір вони пройшли, їхні проєкти?

ОБРАЗЦОВА А.Я. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. І вони виграли?

ОБРАЗЦОВА А.Я. Вони пройшли експертний відбір і вони могли би бути пущеними ще не всі, бо в чотирьох театрах шість проєктів, в деяких театрах по два проєкта, зокрема і в харківському, один з яких на 10 мільйонів тільки один проєкт. Звісно, це вагомо, бо я думаю, що тут і причина саме фінансування. І ми б щиро раді були, бо театри, дійсно, дуже гарні заявники, вони як ніхто знають всі бюджетні процедури. І ми би, дійсно, мали право, але і ми зараз не маємо право відкрити... Ми відкрили переговornі процедури, але технічно їх неможливо пройти без всіх

актуальних документів. А цей документ не відповідає чинним процедурам Українського культурного фонду, витяг з ЄДР.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я лише додаю. Так, що якщо директор культурного фонду, який би не був лист, розпорядження Мінкульту чи наше це підпише, то для неї буде знову відповідальність. Може бути. Дай бог, щоб не було. Але вона ризикує, бо це порушення законодавства.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я розумію, Микола Леонідович. Я ж про це і казав, що це так зробити просто вручну, хтось до когось прийде потім.

Колеги, я не бачу наразі можливості прийняти рішення якесь. Я пропоную...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Треба, щоб Мінкульт знайшов кошти для цих театрів додаткові у зв'язку з цією своєю управлінською помилкою. Це їхня управлінська помилка. Нехай підтримають ці проекти, а ми підтримаємо Мінкульт в цьому. І разом давайте знайдемо кошти і їм дамо, не кидаючи на ризик директора УКФ і не зриваючи взагалі всю процедуру, яка сталася через управлінську помилку Мінкульту.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я згоден абсолютно. Абсолютно згоден. Це можна було б передбачити. І знову-таки, ми всі були, наприклад, в Харківському театрі, ми знаємо, що ці гранти – це питання просто виживання театру, який працює під бомбами. Це ж не перебільшення.

Я тоді просив би, ми зараз не будемо голосувати. Я просив би негайно Мінкульт продумати, яким чином скомпенсувати втрату можливості отримати фінансування на ті проекти, які були подані на УКФ. І знову-таки «Тисячovesна» для мене не є відповіддю. От в чому штука. Тому що Регламент «Тисячovesна» ми всі знаємо. Це буде конкурс, дай бог, в серпні. А УКФ значно в цьому сенсі швидка процедура. Хоча це йдеться про наступний рік.

Отже, я тоді просив би пані Наталію Мовшович взяти це до відома. І нам найближчим часом просто повідомити про те, яке рішення може бути з цього приводу.

Колеги, у нас 90 обласних військових адміністрацій чекають на доповідь, на звіт Дмитра Лубінця. Я просив би зараз перейти все жтаки до голосування.

Я дуже...

МОВШОВИЧ Н.М. Пане Микито, може, я коротко прокоментую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, будь ласка. Але я дуже розчарований цією ситуацією, дуже.

Будь ласка.

МОВШОВИЧ Н.М. Стосовно «Тисячovesна». Я розумію, що там є строки трохи довші, але на відміну УКФ там немає обмежень ні по кількості проєктів, ні по фінальній сумі фінансування. Тому я з вами не погоджуюсь, що це гірші для них умови або процедури, тобто я не знаю, чи є сенс зараз щось винаходити. Я розумію, що це несправедливо знову подаватися на конкурс, але ми таку схему бачимо зараз в Держкіно. Тобто проєкти, які виграли і не отримали з певних причин фінансування, будуть переподаватися і розривати договори з Держкіно, якщо вони виграють «Тисячovesна».

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Давайте тоді рухатися таким шляхом...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микита Русланович, я б запропонував би, щоб за підсумками сьогоднішнього розгляду звернулися до Тетяни Василівни, до Міністерства культури з тим, аби вони рішення знайшли. Все-таки це ми обговорили ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. ...і це є наше рішення, ми просимо їх рішення знайти в межах законодавства. І, звичайно, вітання Тетяні Василівни, «Тисячovesна» починається дуже успішно. Сподіваюсь, що інший ви не завалите проєкт.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тут до «Тисячovesна» немає...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це якраз шанс насправді для театру, «Тисячovesна» - це окрема, там...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Управлінська здатність керувати, вміємо керувати чи не вміємо керувати. Поки що Мінкульт показує: не вміємо керувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, я підтримую пропозицію Юрія Олексійовича Павленка. Підготуємо відповідно звернення, зараз проголосуємо одразу, щоб його спрямувати. Колеги, просив би теж допомогти секретаріату це все сформулювати.

Колеги, переходимо до голосувань. Отже, зараз перше голосування з цього приводу.

Просив би підтримати таке рішення, включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проєкт Закону України про внесення змін до Закону України «Про Український культурний фонд» (реєстраційний номер 15117), поданий Кабінету Міністрів України. За результатами розгляду в першому читання прийняти його за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. І доповідачем призначити голову Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КРАВЧУК Є.М. За.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Проти? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, тепер ставлю на голосування пропозицію звернутися до віцепрем'єрки з питань гуманітарної політики – міністерки культури Тетяни Василівни Бережної з приводу ситуації, яка склалася з втратою для чотирьох театрів можливості брати участь в, значить...

ПАВЛЕНКО Ю.О. В отриманні грантів.

ПОТУРАЄВ М.Р. На отримання грантів Українського культурного фонду. Хто за те, щоби таке звернення спрямувати, прошу голосувати.

Потураєв – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги. Проти? Утрималися?

Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, зараз прошу проголосувати підтримку, значить, нагородження подякою Верховної Ради тих дієвців культури, про яких... які у нас подані, про ті рішення...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Верховної Ради чи комітету, Микита Русланович?

ПОТУРАЄВ М.Р. Комітету, комітету, комітету, Микола Леонідович.

Плюс пропозиція Миколи Леонідовича Княжицького і моя.

Хто за те, щоби нагородити дієвців культури, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утрималися? Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Колеги, дуже важлива історія. Поки всі... Так, у нас немає більше ніяких звернень? Нагадайте мені, секретаріат, по голосуванням нічого?

Колеги...

БАБЕНКО В.О. У нас є доручення...

ПОТУРАЄВ М.Р. Доручення...

БАБЕНКО В.О. У нас є одне доручення

В'ЯТРОВИЧ В.М. Перепрошую, а звернення з приводу фонтану, по фонтану ...
(Не чути)

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, да, дякую. Дякую, Володимир Михайлович. Дякую.
Дякую.

Колеги...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. І в мене ще звернення щодо Книги пам'яті теж.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, прошу підтримати звернення щодо, значить, умовно кажучи, фонтану, там в проєкті рішення все викладено нормально. Звернення ви бачили. І плюс пропозиція Миколи Леонідовича Княжицького, теж просив би підтримати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я її, може, коротко дуже озвучу, щоб...

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви пам'ятаєте, що був проєкт Закону Андрія Кіта щодо створення Книги пам'яті Апаратом Верховної Ради. Ну, Книга пам'яті потрібна, але механізм у нас викликав питання. Тому пропозиція полягає в тому, щоб на базі нашого комітету провести круглий стіл обговорення і ініціативи створення Книги пам'яті полеглих захисників і захисниць України, запросити до цієї дискусії авторів відповідної ініціативи: Український інститут національної пам'яті, представників Мінкульту, Мінветеранів, Міноборони, посольство Канади - та інших зацікавлених органів. Обговорити концепцію запровадження Книги пам'яті, необхідні законодавчі зміни для її реалізації та ресурси, які для цього потрібно. Якщо після такого обговорення ми будемо розуміти, що це питання може бути вирішено на рівні постанови Верховної Ради України, то ми в комітеті тоді зможемо доопрацювати цей проєкт постанови відповідно до рекомендацій і пропозицій. Але якщо для реалізації цієї ідеї потрібно вносити зміни до інших законодавчих актів, то ми зможемо створити робочу групу для напрацювання. І пропоную такий круглий стіл на найближчий пленарний тиждень Верховної Ради.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую.

Отже... Я думаю, що це абсолютно слухна і зрозуміла для всіх пропозиція. Колеги, хто за те, щоб ці звернення зробити комітетськими, всі перелічені? Прошу голосувати. Прошу підтримати.

Потураєв – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, проти? Утримались? Дякую. Рішення прийнято теж.

ФЕДИНА С.Р. Федина також – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софія Романівна.

Колеги, я просив би звернути увагу, Віталій Бабенко скидав в чат комітету, до нас надійшло звернення від Голови Верховної Ради. У нього є ідея, оскільки введений в дію новий Український правопис, можливо, зробити силами нашого комітету, і комітету, який очолює Денис Маслов, і комітету, який очолює Сергій Кальченко, постанову, яка би, по суті, формалізувала би необхідність приведення законодавства України у відповідність до правопису, і далі щоб законотворчість йшла вже відповідного до нового правопису. Давайте так, я просив би... Так, побачив, Андрій Ростиславович, побачив, зарахуємо ваш голос «за» за попереднє рішення.

Значить, я просив би, щоб всі почитали би, особливо ті з нас, хто дотичні до мовної політики, це звернення Руслана Олексійовича Стефанчука, секретаріат, якщо хтось там кожному особисто може продублювати, і вирішили, яким ми шляхом рухаємося, бо Голова пропонує постанову, в мене наразі немає сталого такого якогось рішення, а потім в робочому порядку можемо щось вирішити з цього приводу.

Так, колеги, переходимо до наступного питання. Це у нас, власне, звіт за результатами діяльності державного... Вибачте, наступним питанням у нас буде, да, оскільки пан Андрій Осіпов, я трошки зміню зараз, зараз Дмитра Валерійовича Лубінця буду запрошувати для попереднього представлення Щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні за 2025 рік.

Колеги, я просив би... я це роблю, тому що дуже багато у нас обласних військових адміністрацій на зв'язку хочуть послухати доповідь уповноваженого. А потім просив би, колеги, теж не розходитися, бо дуже важливий звіт Держкіно. То, пане Андрію, будь ласка, почекайте. Дякую за розуміння.

Отже, слово Дмитру Валерійовичу. Дмитро Валерійович просив 15 хвилин йому дати. Вибач, Дмитро Валерійович, вийшло годину, але сподіваюся, що всі справи ви вже завершили, так що, будь ласка, слово пану Дмитру Лубінцю.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Микита Русланович, скажіть щодо регламенту, скільки в мене є часу на виступ?

ПОТУРАЄВ М.Р. Це дуже, Дмитро Валерійович, важлива ваша доповідь, тому я думаю, що до пів години, якщо ви бажаєте.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Я швидше справлюся. Дякую.

Отже, шановні колеги, шановні народні депутати, шановний голово комітету, для мене особлива честь вже вчетверте представляти Щорічну доповідь про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в 2025 рік.

Моя доповідь буде розбита на дві частини: перша – я дам загальну інформацію щодо діяльності і друга – я зверну окрему увагу на предмети відання вашого комітету.

Отже, в 2025 році наша інституція отримала 152 тисячі 592 звернення. Прошу звернути увагу, що з року в рік ми отримуємо збільшення кількості звернень, які отримує наша інституція. Якщо порівнювати з 2024 роком, то збільшення відбулося більше ніж на 20 відсотків.

Щодо категорій, хто найбільше до нас звертається. На першому місці – це члени сімей військовополонених та зниклих безвісті; окремий блок питань, пов'язаний з діючими військовими, внутрішньо переміщеними особами; а також звернення від шановних народних депутатів України.

Окремо зверну вашу увагу, що ми отримали 40 звернень від дітей. Вони в першу чергу стосувалися таких питань, як булінг, виплата аліментів, соціальні виплати, повернення з ТОТ, незаконна мобілізація батьків, реалізація житлових прав, а також щодо влаштування в сімейні форми виховання.

Тут ви можете побачити в розрізі регіонів, з якого регіону ми отримали найбільше звернень. На першому місці у нас це місто Київ, Дніпропетровська область, Київська, Харківська, Одеська та Львівська області.

Окремо хочу звернути увагу шановних представників виконавчої гілки влади, органів місцевого самоврядування і вас, шановні народні депутати. Ми фіксуємо, що, на жаль, у нас не міняється тенденція, а саме, що керівники відповідних органів влади не проводять особисті прийоми, плюс максимально ускладнена процедура особистих прийомів громадян України. Все це пов'язано з тим, що юридично намагаються трактувати, що в нас офіційно введений воєнний стан, але насправді це не надає можливості не зустрічатись з заявниками. Є безпекові питання. Ми надавали свої рекомендації, наприклад, проводити особисті прийоми через онлайн, через різні подібні платформи, але точно з громадянами України треба зустрічатись. Я особисто проводжу особисті прийоми кожного місяця. Достатню велику кількість громадян України я особисто вислухав і реагував на їхні звернення. До речі, у мене сьогодні так само прийомний день.

Регіональна мережа, в кожному регіоні України ми відкрили регіональну структуру на чолі з моїм регіональним представником або представницею і діє регіональна команда. Окремо хочу звернути увагу, що ми продовжуємо систему відкриття регіональних центрів захисту прав людини, регіональних центрів захисту прав дитини. Так, у 2025 році ми відкрили п'ять нових центрів прав людини і чотири центри захисту прав дитини в Харкові, Луцьку, Рівному, Дніпрі, Житомирі, Ужгороді, Чернігові, Хмельницькому, Тернополі. Взагалі у нас до кінця 2026 року я завершу цю систему, це нові приміщення завжди на першому поверсі, відремонтовані, обладнані сучасною комп'ютерною технікою і все це відбувається виключно за рахунок міжнародної допомоги. За чотири роки нам вдалося залучити більше ніж 300 мільйонів гривень. В нас побудована пряма співпраця з багатьма урядами іноземних країн. Наприклад, в Житомирі ми відремонтували наш центр за рахунок естонського уряду, на відкриття приїхав міністр закордонних справ Естонії. Теж саме відбулось у нас, наприклад, в Чернігівській області, де так само приїхала міністерка закордонних справ Латвії.

За 2025 рік ми провели 4 тисячі 785 моніторингових візитів, це на 42,2 відсотка більше ніж у 2024 році. Це пов'язано з тим, що ми напланували системні речі. Наприклад, на 2025 рік був фокус на права громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії. Ми перевіряли місця тимчасового проживання ВПО, а також окрема увага була на укриття, бомбосховища. Ми зробили більше ніж тисячу 66 моніторингів укриттів та бомбосховищ у 2025 році.

Окремо зверну увагу на підготовку рекомендацій. Кожен моніторинговий візит завершується офіційним звітом, виявлені проблеми висвітлюються шляхом напрацювання офіційних документів до відповідних органів влади України, де ми прописуємо рекомендації, що треба усунути. За 2025 рік ми підготували 24 тисячі 363 рекомендації різним органам державної влади України. Дуже прошу шановних керівників різних структур, різних органів влади окремо для себе робити аналіз виконання рекомендацій Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Тут ви можете побачити в розрізі регіонів кількість проведених моніторингових візитів. Це пов'язано з тим, що ми робимо аналіз окремих проблем на рівні регіонів і автоматично більша кількість звернень приводить до більшої кількості проведених моніторингових візитів.

Наступний напрямок – це опрацювання нормативно-правових актів, а також законопроектів українського парламенту. За 2025 рік ми опрацювали 3 тисячі 240 проєктів законів та підзаконних актів. Найбільшу кількість пропозицій ми підготували у сфері додержання соціальних та економічних прав – тисячу 310 позицій, фактично це 40 відсотків від усіх підготовлених позицій до проєктів НПА. Ми відкрили 6 тисяч 161 провадження, підготували 151 подання, склали 35

протоколів про адміністративні правопорушення. Для того, щоб зрозуміти темп нашої роботи. Щодня, кожного робочого дня секретаріат Уповноваженого опрацьовує близько 12 законодавчих позицій, проводить 18 моніторингових візитів, отримує та розглядає 580 звернень від громадян України. Це враховуючи, що станом на сьогодні в інституції працює 433 співробітники, які отримують заробітну плату з державного бюджету України. Також у нас є окремі 75 експертів, у тому числі регіональних експертів, як результат нашої співпраці з міжнародними партнерами.

Окремо хочу звернути увагу, шановні представники органів влади, що подання це є юридичний документ найвищої сили від Уповноваженого. Я окремо аналізую, як органи влади відповідають на моє подання. Я сам особисто їх підписую. В 2025 році ми направляли подання, в тому числі і на міністрів, і на керівників ОВА. І, на жаль, шановні народні депутати, я дуже часто фіксую, що на подання надходять формальні відписки, навіть деякі з органів влади не розуміють юридичну силу подання. Пишуть просто: відповідь на ваш лист, шановний Уповноважений, взагалі не відповідаючи на поставлені прямі питання, не виконуючи вимоги Уповноваженого. Саме тому ми не часто, але приймаємо рішення складати адміністративні протоколи за невиконання законних вимог Уповноваженого або його представника.

І щодо предметів відання. Окремо питання, яке завжди у нас на порядку денному, – це захист прав українських дітей. Щодо цього напрямку. Ми продовжуємо повертати українських дітей з депортації Російської Федерації. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Щось із зв'язком, якась наводка чи щось. А можете зараз продовжити, подивимось, як воно буде. Продовжуйте, будь ласка, ми зараз подивимось.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Зараз чуєте нас?

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, зараз нормально. Зараз нормально.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановні колеги, щодо повернення українських дітей після депортації Російською Федерацією. В межах президентської програми Bring Kids Back UA разом з міжнародними партнерами, державними органами влади України, громадським сектором станом на сьогодні нам вдалося повернути 2 тисячі 89 українських дітей. Силами нашої інституції нам вдалось повернути 426 українські дитини. Останню групу українських дітей ми повернули тиждень тому. У нас якісь технічні проблеми щодо презентації, але я сподіваюсь, що вона дуже швидко вирішить... *(Не чути)* дитині статусу постраждалої... *(Не чути)* збройного конфлікту в Україні.

Завдяки активній позиції комітету, тут окремо я хочу подякувати шановним народним депутатам, нам вдалось зрушити з місця важливе питання надання статусу дітям, які постраждали від війни. 14 травня 25-го року Верховна Рада України прийняла законопроект 12385: про внесення змін до статті 30 прим.1. Закону України «Про охорону дитинства», спрямований на реалізацію права дітей на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів. Саме після цього кількість дітей, які отримали відповідний статус, почала одразу зростати. Загалом по Україні подано 461 тисячу 142 заяви для отримання статусу дитини, постраждалої внаслідок збройного конфлікту. Для втілення цих змін на практиці Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України були внесені зміни до порядку 268, що дозволило розширити перелік підстав для отримання цього статусу. Окремо я прошу на це звертати увагу. На жаль, ми продовжуємо отримувати звернення від батьків постраждалих дітей, що максимально затягується процедура отримання подібного статусу, незважаючи на всі зусилля шановних народних депутатів України.

Щодо моніторингових візитів, за 2025 рік по напрямку захисту прав дитини ми здійснили 826 відвідувань та 110 безвиїзних моніторингів. За цим напрямком нам вдалося поновити 14 тисяч 927 порушених прав українських дітей. Це окремий критерій, яким я оцінюю ефективну діяльність нашої інституції. По кожному напрямку ми оцінюємо нашу роботу не від кількості звернень, які ми отримали, а саме від кількості поновлених порушених прав силами нашої інституції.

Щодо наших моніторингових візитів, ми продовжуємо фіксувати системні порушення, а саме негідні умови проживання: діти не мають індивідуальних спальних місць, користуються спільним одягом, в тому числі... *(Не чути)* моніторингових візитів... *(Не чути)* життя та безпеку. Дітей під час тривоги тримають у житлових приміщеннях, де відсутні укриття.

На здорове харчування. У нас були виявлені протерміновані продукти, невідповідність страв до меню.

На медичне забезпечення та реабілітацію. Відсутній доступ до медицини, застосовуються психотропні препарати як покарання та без призначення лікаря, відбувається регулярне поміщення дітей до психіатричної лікарні за так названу погану поведінку. До речі, тут окрема подяка, дуже швидка була реакція з боку Міністерства охорони здоров'я, ми навіть провели декілька спільних моніторингових візитів.

Виявлено 205 фактів насильства та жорстокого поводження. Більшість з них у закладах освіти, за кожним фактом ми звертались до органів правопорядку, і були відкриті кримінальні провадження.

На жаль, ми фіксуємо, що дуже часто такі факти приховуються адміністрацією закладів, а їх засновники інколи, правоохоронні органи, не реагують навіть на наші звернення. Ми надали рекомендації уряду щодо гармонізації законодавства щодо протидії насильству.

Окремо я хочу сьогодні на засіданні вашого комітету, шановні народні депутати, висловити окрему вдячність членам тимчасової слідчої комісії та її голові Павлу Миколайовичу за системну роботу у сфері захисту прав дитини. Я та моя профільна представниця Червякова Оксана Вікторівна долучаємось до роботи цієї комісії. Це дозволяє, в тому числі, спільно напрацьовувати рішення, забезпечувати ґрунтовне опрацювання питань, а саме головне – посилювати увагу до питання захисту прав дитини.

Також окремим напрямком у 2025 році у нас стала допомога в евакуації українських дітей як з тимчасово окупованих територій України, так і з-за кордону.

Розпочну з-за кордону. Станом на 31 грудня 2025 року в Україну, в тому числі зусиллями нашої інституції, було повернуто 3469 дітей. Однак, за нашою інформацією, 1342 дитини продовжують перебувати в тимчасовому переміщенні, евакуації за межами України.

Дуже публічно негативно був медійно підхоплений кейс Туреччини, де велика група українських дітей були евакуйовані. Цей випадок набув масового розголосу. Ну, і це яскраво показало, що евакуація не завжди про безпечне перебування дітей. Тут в першу чергу я зараз звертаю увагу керівників ОВА, що контроль за захистом прав дітей, які були евакуйовані, це в першу чергу відповідальність структур ОВА, відповідних посадових осіб, а також посадових осіб Міністерства соціалістики та Національної сервісної служби.

У 2025 році ми продовжили практику проведення моніторингових візитів за кордоном. Для цього я окремо запустив систему закордонних радників, це люди, які працюють на волонтерських засадах, але фізично можуть поспілкуватися з нашими громадянами і реально дати мені об'єктивну інформацію. Так-от за результатами наших моніторингових візитів за кордоном ми побачили, що системні порушення, які ми виявили у попередні роки, вони не були усунуті і фактично залишаються таким ж самими проблемними.

На мій погляд, зараз ми бачимо, що є неналежний контроль з боку обласних військових адміністрацій, неналежна координація з боку Мінсоцполітики. Найбільш гостро постає питання щодо повернення українських дітей з таких країн, як Німеччина, Італія, Швейцарія. Важливо зауважити, що діти п'ятий рік перебувають в умовах евакуації і фактично вже починають втрачати ідентичність. Окремі діти залишаються розділеними з рідними братами та сестрами. Також ми виявили, що у

нас, на жаль, вже є діти, які взагалі не володіють українською мовою та відірвані від рідної держави. Фактично це максимально вже ускладнений процес щодо їх фізичного повернення.

Тому ми надали рекомендації уряду терміново забезпечити координацію діяльності та взаємодію Міністерства соціалітики, Державної служби України у справах дітей та Національної соціальної сервісної служби України з обласними військовими адміністраціями щодо додержання прав дітей тимчасово переміщених евакуйованих за межі України. Зокрема реагування на виявлення порушення, проведення моніторингових візитів, оцінювання потреб дітей та їх повернення на територію України та влаштування до сімейних форм виховання.

Щодо повернення дітей з тимчасово окупованої території України. Шановні народні депутати, якщо в 2024 році я отримав 40 звернень з ТОТ щодо допомоги по евакуації, то в 2025 році я вже отримав 421 таке звернення. І за результатами наших зусиль наших інституцій нам вдалося евакуювати з ТОТ 363 цивільні особи, і вже в 2026 році ми бачимо, що кількість звернень зростає. Це поряд з тим, що ми продовжуємо проводити окрему нашу роботу по напрямку повернення трьох категорій громадян України, це українські військовополонені, цивільні заручники, українські діти, які депортовані Російською Федерацією. Я продовжую тримати окремий канал комунікації зі своєю російською візаві. Разом у співпраці з координаційним штабом нам вдалося повернути велику кількість наших громадян. Напередодні Великодня ми організували останній наш обмін українських військовополонених, де окремо ми повернули сім цивільних заручників, які були затримані Російською Федерацією. Це абсолютно цивільні люди. Четверо були затримані на території Київської області, один – Донецька область, один – Херсонська область і один – Харківська область. Всі молоді хлопці в полоні були з 2022 року.

Так само під час кожного обміну я продовжую проводити перемовини щодо і поліпшення процедури верифікації громадян України на території Російської Федерації, включаючи російські в'язниці, щодо надання доступу до них, в тому числі представникам міжнародних організацій. В 2025 році нам вдалося організувати обмін листівками для 5 тисяч українських військовополонених та 5 тисяч пакунків для українських військових полонених, які продовжили фізично перебувати на території Російської Федерації.

Щодо повернення з ТОТ. Ми бачимо, що так само є необхідність розробляти рекомендації уряду, а саме: прийняти нормативно-правовий акт, який регулюватиме механізм повернення цивільних осіб на підконтрольну уряду України територію з ТОТ та території з РФ; затвердити міжвідомчий алгоритм дій про повернення громадян України, саме цивільних; визначити процедуру ідентифікації

документування консульського та гуманітарного супроводу, координації з міжнародними партнерами.

І щодо виконання рекомендацій за 2024 рік. Шановні народні депутати, ми бачимо, що в нас є випадки більш позитивного відношення з боку уряду до наших рекомендацій. Водночас залишається достатньо велика кількість рекомендацій, які не імplementовані. При цьому я хочу зазначити, що за результатами нашого аналізу рекомендації 2024 року були виконані урядом на 49 відсотків, тобто це непоганий результат. Щодо виконання рекомендацій органами місцевого самоврядування та обласними військовим адміністраціями, цей відсоток навіть більший.

І останнє, що хотів сказати. Ми продовжуємо програму інформування всіх партнерів про порушення справ громадян України з боку Російської Федерації, це окремий портал інформаційний брошур. Щомісячно ми видаємо або тематичні матеріали, або щомісячні брифи з конкретними цифрами, прикладами порушення прав громадян України з боку Російської Федерації. Останній бриф був надісланий на 1500 міжнародних адресатів: це мої колеги омбудсмани по всьому світу, парламентські комітети із захисту прав людини, журналістська спільнота та міжнародні організації.

Враховуючи мій сьогоднішній виступ на засіданні вашого комітету, дозвольте звернутися до вас, шановні народні депутати, з проханням від нашої інституції щодо підсилення нашої роботи. А саме: у вигляді змін до профільного закону напрацьований законопроект за номером 13181, зареєстрований, 250 шановних народних депутатів є співавторами цієї законодавчої ініціативи, я би дуже просив його підтримати в стінах Верховної Ради України і розглянути щорічну доповідь за 2025 рік. Щоб у нас позитивна практика, яка була запущена в 23-му році, коли я представляв першу щорічну доповідь за 22-й рік, так само продовжувалась. З року в рік я представляю фізично щорічну доповідь, відповідаю на питання шановних народних депутатів. Саме головне, ми не просто привертаємо увагу до порушень прав громадян України, прав українських дітей, а ми робимо зміни в конкретних механізмах і поліпшуємо систему захисту прав людини, захисту прав дитини в Україні, за що окремо я дякую шановним народним депутатам України, саме вашому комітету. Напевно, що найбільша співпраця в мене відбувається після профільного комітету, це саме з Комітетом гуманітарної політики, з паном головою, зі всіма членами, за що окремо я вам дякую.

Доповідь завершив. Готовий відповідати на ваші запитання. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. По перше, Дмитро Валерійович, я вам дуже дякую за змістовну доповідь, як завжди, дуже важлива і дуже цікава, я думаю, що від усіх нас

слова подяки можете, як завжди, зарахувати. Дякую за все, що ви робите, дякую за все, що робить ваша команда, яку ви зміцнили значно.

Зараз передаю слово Павлу Миколайовичу Сушку, після нього вже записалася Євгенія Михайлівна Кравчук. Павло Миколайович, будь ласка, тобі слово.

СУШКО П.В. Всіх вітаю. Дмитро Валерійович, дякую за звіт, за доповідь, за подяку, за те, що відмітили слідчу комісію нашу. Я за перший, як ви сказали, за традицією, за перший звіт ваш не голосував, були певні в мене зауваження суттєві до нього в частині захисту прав дітей. Цей звіт набагато кращий, видно тенденцію. Разом з тим, я хочу висловити деякі зауваження і поставити два питання.

У звіті в цьому широко висловлено порушення прав дітей Російською Федерацією, депортованих дітей, евакуйованих за кордон у заклади інституційного догляду, що є, безумовно, важливим. Але, разом з тим, безпеці дітей у сімейному середовищі взагалі не надано належної оцінки. І при цьому тенденція порушення прав та смертності дітей саме у сім'ях, у небезпечних сім'ях шалено зростає, і діти гинуть від голоду, недогляду, фізичного насилля, зазнають тортур від рідних батьків, сексуального насилля, просто сплеск насилля, домашнього насилля в родинях. Саме з-за цього було створено тимчасову слідчу комісію, і дуже дивно, що цьому у звіті не надано належної оцінки, взагалі не згадано. Тобто немає належної оцінки, і при цьому ви всі бачите, і чуєте, і читаєте про резонансні випадки, за останні два роки, які не сходять просто зі шпальт засобів масової інформації, соцмереж, буквально за останні тільки місяць дві дитини від голоду загинуло в родинях, двоє малюків. Це те, що ми зараз бачимо. Також є факти, коли дітей просто закопують на смітниках, про що дізнаються після тривалого часу.

І ТСК за результатами розслідування фактів загибелі дітей та жорстокого поводження з дітьми встановили причини та умови, за якими такі факти відбуваються. І це невилучення дітей, критичне зменшення сімейних форм виховання, бездіяльність органів і служб у справах дітей, закриття соціальних та освітніх закладів, де діти у складних життєвих обставинах могли знаходитись у безпеці та нагодовані просто. Просто і без створення альтернативи ці заклади закриваються.

Отже, є необхідність не лише у вжитті точкових заходів, а і у перегляді взагалі державної політики, що формується урядом у сфері захисту прав дітей. Просто як можна не реагувати на той факт, що тільки от на раді регіонів ми бачили, що міністр освіти закликає про створення пансіонів, і в цьому ж уряді міністр соцполітики або ця... соціальна політика каже про закриття закладів, закриття пансіонів, що це зло. Це не може бути в одному уряді нашому така колізія просто.

Отже, є необхідність не лише у вжитті точкових заходів, а перегляді політики. Ці тенденції повинні були бути помічені Офісом омбудсмана, я вважаю, при тому що представник Уповноваженого з прав дитини була неодноразово присутня на засіданнях ТСК по розслідуванню фактів порушення прав дітей, де і піднімалися ці питання, і дивно дуже, що вони не відображені у звіті. Представники Уповноваженого на місцях, я скажу, не всі, але зосереджені в більшості випадків на підігруваннях грантовим організаціям та чиновникам у боротьбі із закладами. І ми бачимо у звіті от якраз про заклади саме наголос зроблений, а не вирішенню системних прогалин у сфері захисту прав дітей.

Рекомендації, надані у звіті органам виконавчої влади, не спрямовані на виправлення ситуації і зростання домашнього насилля в сім'ях. Тому прошу звернути увагу на ці глибокі, я вважаю, внутрішні проблеми та вжити відповідні заходи, відобразити їх у вашому звіті, заходи щодо реагування, щодо забезпечення затримання та захисту прав дітей, які потерпають від насилля у власних родин.

І в мене, разом з цим, два питання. У звіті вказано, що ви поновили права 15 тисяч дітей. Це дуже велика цифра. Просто в мене питання: як ви обраховуєте це? Чи вважаєте ви поновленням, що це поновлення кожної конкретної дитини, 15 тисяч дітей, да, кожної конкретно? Чим це підтверджується?

До прикладу. Я думаю, що це так зроблено: іде припис на заклад, що там, наприклад, немає там нормального харчування, наприклад, або там туалет не відремонтований. В закладі знаходиться, наприклад, там 100 дітей або 200, і коли вам присилають відповідь, що все зроблено, то це вважається поновлення 200 прав дітей, тобто у 200 дітей поновлені права. Тобто так чи ні виходить? І якщо зробити запит, як швидко можете дати відповідь по цим 15 тисяч дітям, яким чином за рік було поновлена така кількість прав?

І друге питання. Чому в звіті немає тих об'єктивних тенденцій до збільшення насильства в родин, де невилучення дітей та як наслідок смерті дітей... тобто невилучання дітей є наслідком смерті дітей в родин? Цього немає. А там в рази більше ніж в закладах. Чому це не відображено? Тобто два питання. Чому, як підтвердити цю цифру 15 тисяч, чи правда, що це поновлення права – відремонтували якісь туалети, і це вже поновлено 200 прав дітей, 200 дітей поновлені в правах? Як швидко можна підтвердити це запитом? І чому не відображено домашнє насильство в сім'ях?

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павло Миколайович.

Я хочу тут підкреслити, що ми дуже вдячні Павлу Миколайовичу і роботі ТСК за те, що вони б'ють на сполох, привертають увагу до просто абсолютно жахливих

кричущих випадків, дійсно, пов'язаних також і з загибеллю дітей, привертають увагу як нашої фракції, так і колег з інших фракцій і депутатських груп.

Я хотів від себе ще трошки додати. Це навіть не запитання, Дмитро Валерійович, скоріше таке прохання. Може, дійсно, ще є час додати до звіту окремих, може, розділ, про який казав зараз Павло Миколайович Сушко. І відповідно зараз вам, Дмитро Валерійович, передаю слово, щоб ви відповіли, прокоментували, відповіли на два запитання Павла Миколайовича. Будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую. Дякую за запитання.

Павло Миколайович, перше, щодо виявлених проблемних питань. В першу чергу щорічна доповідь ґрунтується на зверненнях громадян України, які ми отримуємо. На підставі звернень формується перелік моніторингових візитів та закладів, які ми відвідуємо, в тому числі, як я сказав, за результатами моніторингових візитів формуються проблемні питання.

Я зразу відповім на запитання як ми обраховуємо поновлені права. В нас є абсолютно перелік всіх дітей, конкретних дітей, чії права ми поновили. Ми можемо максимально швидко надати цю інформацію. Як ми обраховуємо? Ви привели приклад щодо виявлених проблем, наприклад, в інституційному закладі. У нас немає поновленого права через відремонтований санвузол, у нас є поновлені права, коли ми виявили системні проблеми, які були усунуті. Після цього проводиться повторний моніторинговий візит для того, щоб переконатися, щоб нам не просто надали відповідь, що все усунуто, а ми ще раз це фіксуємо, якщо ми кажемо про інституційний заклад.

Щодо випадків насильства. Це зазначено в нашому звіті, ми виявили насильство, 205 фактів насильства та жорстокого поводження. Ми окремо прописали, що більшість з них була в закладах освіти, в тому числі є випадки щодо виявлення насильства в сім'ях.

Я вам приведу приклад. В Чернівецькій області, коли... і приведу приклад як ми виявили системну проблему. Тут якраз до нас звернувся керівник ліцею, де... звернувся до нас щодо домашнього насильства в сім'ї щодо двох дітей. Більше того на його неодноразові звернення не реагували органи Національної поліції. На жаль або на щастя, у нас немає повноважень робити моніторингові візити в сім'ї. Я не можу приїхати в сім'ю і переконатися: це так або не так.

Тому єдине, що ми можемо робити – це, перше – направляти термінові звернення до органів правопорядку, Національної поліції, в служби захисту дітей і вимагати від них робити свою роботу. Так, безумовно, ми неодноразово фіксували неефективну роботу цих органів. На жаль, от по цьому випадку моя представниця після цієї інформації, вона поїхала, п'ять годин була в райвідділку поліції, відомості

навіть не внесли в ЄРДР. Єдине, що... за що можу подякувати, після особистого втручання Голови Національної поліції pana Івана Вигівського, з яким я особисто переговорив по цій ситуації, ситуація кардинально змінилася, більше того підтвердилися факти домашнього насильства і було відкрите кримінальне провадження.

Чи стало таких випадків більше в 2025 році? За нашою інформацією, так, ми це фіксуємо і окремо направляємо, як я сказав, на відповідні структури. Це єдине, що ми можемо робити.

Але окремо зверну вашу увагу, я дякую за ремарку, ми під час підготовки щорічної доповіді за 2026 рік окремо зробимо розділ по цьому напрямку. Як я сказав, що ми дякуємо за співпрацю з шановними народними депутатами України. У нас не було практики брати інформацію від ТСК, напевно, що ми це змінимо і в тому числі будемо для підготовки щорічної доповіді направляти звернення і до ТСК, і брати до уваги вашу інформацію.

І щодо відновлених прав вже прокоментував як ми рахуємо. Це конкретні діти, конкретні порушені права. Відповідно була зроблена робота і ми зараховуємо конкретну дитину, чий права були відновлені. Це абсолютно різні права. Можу вам привести приклад. У нас були звернення щодо допомоги евакуації. Сама дитина звернулася – це Харківська область. До речі, звернулася дитина, що її батьки, вона проживала прямо на лінії зіткнення, що батьки не хочуть евакуюватись. Дитина звернулася до нас на телефон гарячої лінії і попросила про допомогу. Ми в той же самий день за допомогою однієї з благодійних організацій «Білі янголи» ми дитину евакуювали і забрали, прописали, що це поновлення її прав.

Щодо співпраці з міжнародними партнерами. Ми неодноразово з вами розмовляли, дискутували. Так, на жаль, у нас через об'єктивну ситуацію, через недофінансування нашої інституції з Державного бюджету України, ми вимушено звертаємося до міжнародних партнерів, ми розробляємо спільні програми співпраці, але можу вчергове вас завірити, що жодний міжнародний партнер не має право і не втручається в діяльність Уповноваженого та Секретаріату Уповноваженого. Тому ми завжди діємо виключно через призму захисту прав дитини.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Дмитро Валерійович.

Колеги, поки ми тримаємо кворум, і, тим не менш, я пропоную, якщо є згода, по exclamation зараз проголосувати. Я просив би в підтримку доповіді Уповноваженого з прав людини звернутися до Кабінету Міністрів відповідно до тих рекомендацій, які є в доповіді Дмитра Валерійовича, від нашого комітету. Ну, по суті, продублювати те, що рекомендує Дмитро Валерійович зробити Кабінету Міністрів,

від нас, нашим зверненням комітету продублювати його рекомендації. І також там окремим пунктом зазначити необхідність належного фінансування інституції і при корекції державного бюджету на 2026 рік, і на 2027 рік відповідно. Я вважаю, що це дуже важливий пункт.

Колеги, ставлю цю свою пропозицію по exclamation, тобто просто запитаю, чи є хтось проти, чи є хтось утримався. Якщо таких немає, то будемо...

СУШКО П.М. Можна повторити, бо зв'язок пропав, Микита Русланович, яка пропозиція була?

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, пропозиція: спрямувати звернення до Кабінету Міністрів; в цьому зверненні підтримати рекомендації, які є в доповіді Уповноваженого, вони там чіткі, що має зробити Кабінет Міністрів; плюс зазначити необхідність належного фінансування інституцій, тому що (от у вас зараз не було зв'язку) Дмитро Валерійович зазначив, що співпраця з міжнародними партнерами, вона, зокрема, на жаль, обумовлена тим, що держава хронічно недофінансовує інституцію. Тому я вважаю, що це дуже важливий пункт.

Колеги, знову-таки, якщо немає проти і утримались проти такої пропозиції, запитую: колеги, є хтось проти чи утримались, проти такої пропозиції, таке звернення зробити на Кабмін?

Немає. Отже, рішення прийнято одногосно.

І я не знаю, Павло Миколайович, чи ти ще був, ну, я сподіваюсь, що ти все майже почув вже по доповідях Дмитра Валерійовича. Зараз чекає на чергу Євгенія Михайлівна Кравчук, і потім Тетяна Василівна Скрипка.

КРАВЧУК Є.М. Дякую. Дякую, Дмитро Валерійович, за розлогий звіт.

У мене кілька питань. Почну з теми дітей. Чи моніторите ви, що відбувається з дітьми, особливо тими дітьми, які з тимчасово окупованих територій чи з території Росії повертаються, як вони в Україні? Чи достатньо вони якусь підтримку отримують? Зрозуміло, що якщо це маленькі діти, то вони будуть з родинами, а дуже часто приїжджають дуже молоді люди, як тільки 17 років їм виповнюється, там зрозуміло, що це вже не діти юридично, але очевидно, якщо вони одні і родини залишаються на ТОТ, і вони після довготривалого перебування на окупованій території, от я знаю історію хлопчика з Криму, який приїхав сам, коли йому 18 років виповнилося, і навіть вони публічно кажуть, що ми думаємо, чи не їхати далі у Польщу, Німеччину і так далі. Чи є якийсь моніторинг, що роблять відповідальні служби, міністерства для адаптації таких дітей, для того, щоб вони, власне, залишалися в Україні і бачили майбутнє в Україні?

У вас на слайдах там, де були моніторингові візити, на першому місці з величезним відривом Закарпаття. Причому, що Закарпаття – це одна за кількістю населення одна з найменших областей. З чим це пов'язано? І які там тематично ці порушення?

І ще таке, це більше навіть прохання і пропозиція до подальшої роботи. Дякую, що ви були на засіданні ТСК по злочинах Російської Федерації проти медійників, ми говорили про журналістів в полоні. Мені здається, що така особлива увага на професії, через які, власне, люди і потрапляють в цей полон чи їх там саджають, це не лише, наприклад, журналісти. Вчора я мала зустріч із родинами тих, хто перебуває в полоні на ТОТ переважно, і це енергетики з міста Енергодар, це працівники ЗАЕС, і вони, власне, теж як професійна спільнота, бо вони не могли просто встати і піти там з атомної станції. Чи, наприклад, ви з ними тримаєте зв'язок, там з відповідними ГО і родинами енергетиків, які перебувають у полоні?

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дмитро Валерійович, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Да, дякую.

Я дуже коротко. Щодо моніторингу дітей після повернення. Так, ми робимо цю роботу. В першу чергу за це відповідає Мінсоц, там створений окремий координаційний центр, він очолюється Іриною Туляковою. Наша задача: ми моніторимо, як вони роблять свою роботу.

Є моніторинг і опитування, прямо фізичний обдзвін всіх повернутих дітей, 3 місяці, 6 місяців, і 18 місяців. Тобто задається запитання: чи треба якась додаткова допомога, як працюють органи влади? Є у нас випадки, коли ми до органів влади долучали, самостійно шукали ще й партнерів, як різні благодійні фонди, національні, міжнародні, які окремо допомагають повернутим дітям. Є, на жаль, у нас випадки, через виключно, скажімо так, сімейні різні питання, коли після повернення, в тому числі були виявлені додаткові проблеми в родинах повернутих дітей, і держава, на мій погляд, максимально швидко реагувала в межах діючого законодавства. У нас є випадки вилучення таких дітей.

Щодо наступного питання по Закарпаттю. Це в першу чергу пов'язано, я так думаю, з професійною моєю оригінальною командою, там дуже потужний у мене представник Андрій Миколайович Крючков, він мегаактивний, він став широко впізнаваний на території Закарпаття. Автоматично збільшилась кількість ще звернень до нього, на першому місці по Закарпаттю, це в тому числі питання ВПО, там велика кількість ВПО переїхали фізично. На жаль, Закарпаття у нас стає зараз лідером за кількістю звернень, які я отримую по напрямку порушення прав громадян України, пов'язаних з мобілізаційними процесами. Ми навіть це показали,

а один з ТЦК фактично, на мій погляд, створили місце несвободи, де без жодних юридичних підстав тримали велику кількість громадян України, причому дехто там перебував 50 днів. І коли ми почали в цьому розбиратися, виявили низку порушень. Я дуже сподіваюсь, що будуть відкриті кримінальні провадження і найдуть юридичну відповідь посадові особи, які це робили.

І щодо третього питання – працівники Запорізької атомної електростанції. Так, у нас є окремий список цивільних заручників, вони окремо у нас в блоці, ми ведемо по них перемовини. Комунікацію з родинами, з геошками ми тримаємо. Мій представник, фактично заступник по напрямку захисту прав у системі органів безпеки і оборони, Юрій Михайлович Ковбаса в координаційному штабі є головою робочої групи по питанню повернення цивільних заручників, всіх категорій.

І от під час останнього обміну ми окремо вели перемовини з Москальковою, знову ми передавали списки цивільних, в тому числі там у списках були працівники ЗАЕС. Як і традиційно ми піднімали питання щодо журналістів, щодо представників органів місцевого самоврядування, волонтерів. Великий список ми вчергове передали. Як я сказав, нам вперше повернули 7 цивільних осіб, які були затримані, які утримувалися на території Російської Федерації у в'язниці без жодних... навіть ніхто їм не висував звинувачень у скоєнні кримінальних правопорушень.

КРАВЧУК Є.М. Це інкомунікадо.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Так і є. Вперше, вперше їх повернули... Я, знаєте, під час перемовин і будь-якого спілкування з росіянами ти повинен залишатись на тому, що навіть якщо ти про щось домовився, це не означає, що воно буде реалізовано. Тому я завжди наголошую, що навіть якщо повернули таку категорію, нібито можна сказати, що відкрився там додатковий канал, хоч якийсь пішов рух, але я залишаюся таким реалістом, вони сьогодні повернули, не означає, що завтра вони будуть продовжувати повертати. Але принаймні ми побачили позитивні зрушення по напрямку повернення цивільних заручників.

Журналістів, можу зразу сказати, ми окремо проговорювали, окремий список. Ну, по журналістам завжди максимально важкі перемовини, це те, що я можу публічно сказати.

КРАВЧУК Є.М. Дякуємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Дмитро Валерійович.

Зараз Ірина Мирославівна... Зараз Тетяна Василівна Скрипка, потім Ірина Мирославівна Констанкевич. Будь ласка, Тетяна Василівна.

СКРИПКА Т.В. Вітаю. Вітаю, Дмитро Валерійович. Вітаю, колеги. Звісно, я хочу подякувати Дмитру Валерійовичу за таку змістовну деталізовану доповідь

щорічну, яка насправді висвітлює дуже багато питань і, зокрема, у сфері захисту прав дітей. Також я хочу подякувати вашому Офісу, пані Оксані Червяковій, представниці вашій по захисту прав дітей, яка постійно бере участь у роботі і підкомітету профільного, і комітету, загалом долучається із своїми рекомендаціями щодо, наприклад, законодавчих змін і активна участь в складі делегацій. Ми сьогодні їздимо також по регіонах з метою роз'яснення Закону прийнятого «Про наставництво». Тому, дійсно, у нас з вами дуже тісна співпраця, я вам дякую за це.

Зокрема, хотілося... от вами зафіксовано дуже на підставі моніторингових візитів як і виїзних, так і безвиїзних, досить велика кількість порушень прав дітей і зі сторони, я би сказала, і керівництва закладів, і служб у справах дітей, і безконтрольності, знову ж таки, з боку органів місцевої влади. То от в мене таке питання, тому що користуючись нагодою, сьогодні у нас на засіданні присутні, до речі, усі представники адміністрацій обласних, від голів, можливо, делегували заступників профільних, і от користуючись нагодою, що сьогодні області всі присутні на вашій доповіді і вони мали змогу ще раз ознайомитися з тими порушеннями у сфері захисту прав дітей, якими вами було виявлено, то зрештою чому, на вашу думку, тільки, наприклад, ми ж бачимо на підставі візиту, що тільки після вашого звернення до місцевих органів влади щодо порушення прав дітей починають органи вживати відповідні якісь заходи? Що, от на вашу думку, ми там і пані Євгенія також опікується цим питанням, і Павло Миколайович теж піднімав ці питання, – чому, власне, що не вистачає, що заважає місцевим органам, посадовцям вести контроль, наприклад, якісний контроль дотримання прав дітей у закладах? Наприклад, що ці постійні звернення від як громадян, тепер уже ви озвучуєте, так і від керівників закладів.

Насильство в родинях, що на вашу думку, заважає органам місцевого самоврядування вживати заходів щодо дотримання прав дітей? Тому що, на превеликий жаль, тільки особистим якимось зверненням, особистими зустрічами, особистими візитами доводиться переконувати органи місцевого самоврядування, що зрештою ми повинні розуміти свою відповідальність, кожного на своєму місці. Свій функціонал як посадових осіб, як людський, так і фінансовий, це зрештою правда. Але ж все-таки діти живуть у громадах і відповідальність, і зрештою, більше органи місцевого самоврядування дітей бачать. Тому, власне, що, на вашу думку, і яку б ви пораду дали представникам сьогодні обласних адміністрацій, які зараз вас чують, нас чують, яким чином вони... посилити їхню, скажімо, відповідальність за дітей, які проживають на територіях їхніх ввірених, підопічних їм громад?

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я би перед тим, як Дмитро Валерійович буде відповідати, попросив би, Тетяна Василівна, вас у тому зверненні на Прем'єр-міністерку України

додати ще пункт, який ви зараз сформулювали. Звернути увагу на необхідність реагування відповідних служб на місцях, які у вертикалі виконавчої влади, на необхідність швидкого і передбаченого законом реагування на такі випадки.

Дмитро Валерійович, тепер вам слово передаю.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую. Тетяна Василівна, я дуже дякую за ваше запитання і за вашу високу оцінку нашої співпраці, нашої діяльності.

Перше. Яку би я дав пораду? Кожен керівник на місці повинен розуміти, що саме головне на території будь-якої держави, на території будь-якого регіону, на території будь-якої ОТГ – це є діти, бо саме діти визначають майбутнє розвитку конкретної території. І порада: виходьте з цього розуміння і формуйте свою роботу, що все, що ви робите, це в першу чергу повинно бути направлено на захист прав дітей, на розвиток дітей, щоб діти залишались у вас на території, розвивались і підсилювали ваш регіон, вашу ОТГ. Це порада.

А тепер в якості рекомендацій. І що ми фіксуємо? Перше. Немає системної державної політики сформованої. Це про те, що казав Павло Миколайович, не конкретно міністерство формує державну політику, а уряд формує. Абсолютно незрозуміло, коли одне міністерство каже про підсилення якогось напрямку, а інше міністерство робить зовсім інші кроки. То, на мій погляд, коли я формую рекомендації, я завжди рекомендацію даю уряду. Так-от, по напрямку захисту прав дітей я не бачу системної політики уряду, куди ми рухаємося по напрямку дітей. Це перше.

Друге. Щодо контролю. Зверніть увагу, у нас контрольні функції є тільки по структурах виконавчої гілки влади. Мінсоц контролює захист прав дітей, створили Держдіти, створили Нацсервісну службу, а по суті чітких повноважень між ними немає, координації немає, співпраці немає. Інколи у мене таке враження, що кожен думає просто за себе, за формальне виконання своїх посадових обов'язків, взагалі не розуміючи, чим кожен з них повинен займатись.

І об'єктивні причини. Для того, щоб в кожній громаді була побудована системна серйозна робота по напрямку захисту прав дитини, повинна бути, щоб була сформована служба з фахівцями в достатній кількості, щоб вони отримували достатню заробітну плату. Ми інколи приїжджаємо в ОТГ, там служба тільки на папері. Тобто вона є, а по суті її немає. Ми інколи приїжджаємо, є керівник взагалі без людей. Коли ми починаємо задавати запитання по виявленим проблемним питанням, то виявляється, що є багато випадків, коли громадяни звертались до них і навіть не отримали жодної відповіді або формальні відповіді. Тому, на мій погляд, це формування єдиної політики державної від уряду в першу чергу це те, що нам треба зробити.

Дякую за запитання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Дмитро Валерійович.

Отже, Тетяна Василівна, тоді цей пункт, який ми зараз проговорили, з урахуванням того, що зараз Дмитро Валерійович сказав, я попросив би вас допомогти сформулювати в зверненні на пані Свириденко.

СКРИПКА Т.В. Да, Микита Русланович.

ПОТУРАЄВ М.Р. Те, що там відповідає зоні відповідальності уряду. Це доповнення.

Так, Павло Миколайович, я бачу твою руку.

СУШКО П.М. Поки зв'язок зловив.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, поки зав'язок... Ірина Мирославівна, буквально давайте дамо...

СУШКО П.М. Якщо можна. В Чорнобилі тут...

ПОТУРАЄВ М.Р. В Чорнобильській зоні там колапс зі зв'язком. Да, Павло Миколайович, будь ласка, давайте.

СУШКО П.М. Дякую за ваші відповіді. Трошки вдалося послухати відповідь на запитання Тетяни Скрипки. Я все ж таки хотів би попросити вас, щоб ви врахували те, що я промовив, і додати все ж таки ваш звіт... щоб ви додали ваш звіт і цю проблему, на якій була присутня ваш представник, яка чула, слухала і погоджувалася з нами про причинно-наслідкові зв'язки, щоб ви врахували це перед тим, як виносити у Верховну Раду. Тому що я, на жаль, якщо це не буде враховано, а я як голова тимчасової слідчої комісії знаю про всі ці проблеми, не зможу підтримати ваш звіт. Це перше.

Друге. Правильно питання задала Тетяна Василівна стосовно що не вистачає громадам і так далі, і ви сказали, що немає координації. Дивіться, є цілий Координаційний центр з розвитку сімейних форм виховання, в завдання якого і входить саме координація всіх цовок, всіх міністерств і так далі, тим більше вона присутня сьогодні, слухає уважно ваш звіт, доповідь. Хіба не цей центр має координувати і готувати постанови? Це друге.

І третє. Дивіться, чи в курсі ви, знаєте, я попрошу дати відповідь, що негласна заборона, а вона є, і служби дітей тут присутні, я так розумію, да, як і громади, представники громад слухають зараз, що ж таке ...*(Не чути)* звичайно, зарплата ...*(Не чути)* і так далі. А ви не в курсі, що вони на розтяжці знаходяться зараз? Вони просто на розтяжці знаходяться. Тому що, з одного боку, заклади закриті, прийомних сімей не вистачає, не створюється, особливо у прифронтових територіях,

і просто немає бажаних такої кількості створити, скільки потрібно дітей вилучати. Діти зараз в лікарнях перебувають вилучені. І є негласна заборона поповнювати такі заклади. І якщо служба вилучає, то це є серйозна проблема для служби, для керівника громади, вірніше, більш для району.

Вивчали ви таку ситуацію про цю негласну заборону? Чи вважаєте ви, що вона все ж таки є, що є оце несвоєчасне вилучення? Тому що немає куди вилучати, немає місць влаштування дитини, і з-за цього зростає домашнє насилля, з-за цього гинуть діти.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дмитро Валерійович, будь ласка, ваш коментар.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Павло Миколайович, мені невідомо про негласну заборону і вилучення дітей. Принаймні після наших звернень ми жодного разу не бачили, що дітей не вилучають або саботують цю роботу. Це перше.

Друге. Щодо координації. І присутня, я бачу, пані Ірина Тулякова. Але, наскільки мені відомо, орган, який... дорадчий орган повноважень впливати на органи місцевого самоврядування щодо створення служб, підняття їм заробітної плати...

СУШКО П.М. На уряд, на урядові організації.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. На урядові організації мають право впливати шановні народні депутати, які мають функцію формувати уряд. А також в уряді, на мій погляд, чому я не зупиняюсь на конкретному міністерству, за формування державної політики по будь-якому напрямку відповідає в цілому весь уряд. Зрозуміло, що одне міністерство виступає профільним, дає посил формування державної політики, але всі урядові документи затверджуються колегіальним органом – Кабінетом Міністрів і голосуванням. Тому всередині уряду, ми фіксуємо, я про це сказав, ми фіксуємо, що у них недостатньо між собою координації. І на це я окремо звернув увагу.

Щодо внесення змін. Павло Миколайович, при всій повазі, як я сказав, по-перше, згідно закону України я напрацьовую щорічну доповідь на підставі звернень, почуйте, будь ласка, мене, це основне, що прописано в законі.

СУШКО П.М. А наше звернення не вважається зверненням?

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Більше того... Я ж сказав, на майбутнє ми візьмемо за практику брати інформацію для щорічної доповіді в тому числі з матеріалів тимчасових спеціальних комісій, тимчасових слідчих комісій шановних народних депутатів України. Згідно законодавства я готую щорічну доповідь за попередній рік до 20

березня поточного року, направляю в парламент. Тому додати щось юридично вже в щорічну доповідь я не маю права, але окремо зверну увагу на ту інформацію, яку ви сказали, для врахування в роботі як на поточний період, так і під час формування щорічної доповіді за 2026 рік.

В будь-якому випадку, я думаю, що ви можете точно підтвердити, не було жодного випадку, коли інституція Уповноваженого не реагувала на порушення прав громадян України, включаючи українських дітей. Але ми діємо в межах та в спосіб, хоча інколи ніхто у нас в законі не зобов'язує робити додаткові зусилля, які ми робимо. Я вам не дарма привів приклад, у Чернівцях, коли ...

СУШКО П.М. Дякую. Дякую, Дмитро Валерійович. Дякую, почули.

Я тоді просто завершу, не буду більше нічого запитувати. Просто підсумую. Парламент винуватий в тому, що є розсинхронізація уряду, бо не здійснює належний парламентський контроль, те, що я зрозумів. Якщо є моніторинг Офісом омбудсмена навіть засобів масової інформації, то хіба не можна без звернень моніторити постанови слідчих комісій або те, що публікують народні депутати, або... і так далі? Тобто це риторичне питання.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, я передаю слово Ірині Мирославівні Констанкевич, вона дуже довго вже чекає.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую. Дякую, пане голову.

Шановний Дмитро Валерійовичу, хочу вам теж подякувати за вашу роботу і наголосити ще на одному важливому аспекті, який, можливо, десь побіжно був заданий у вашому звіті, зокрема про той фокус уваги, який було зроблено щодо теми чорнобильців і зокрема ліквідаторів. Дякую за те, що ви долучилися до роботи тимчасової слідчої комісії, яка працювала у Верховній Раді і, зокрема, особисто брали участь у виїзних засіданнях комісії. Це великий шмат роботи. Тому спасибі.

Але хотіла би наголосити, що у рік 40-х роковин Чорнобиля нам потрібно цю роботу продовжувати, не лише прив'язуючи до конкретних дат, але і надалі, зокрема тема ліквідаторів і надання медичного забезпечення належного, реабілітаційних послуг.

Скажіть, будь ласка, чи надалі ви плануєте цю роботу так само активно продовжувати? Бо мене це хвилює, адже я представляю Волинь, і у нас чорнобильські території представлені у дев'яти громадах, і тому це потрібно і надалі працювати в цій темі активно.

І друге питання. Ми до вас зверталися щодо цивільних полонених, які перебувають у в'язницях Білорусі. Скажіть, будь ласка, як ви бачите прогрес у цьому напрямку щодо повернень із території Білорусі?

І третє питання. Наскільки, власне, чи при обміні полоненими враховується тривалість перебування полонених, зокрема тих, які там знаходяться в Росії, в Білорусі з 2022 року?

Дякую.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, Ірина Мирославівна.

Дозвольте, пане голово.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, Ірина Мирославівна.

Перше, по чорнобильцях. Ви знаєте, що це окремий фокус уваги нашої інституції. Дійсно, я особисто приймаю участь в засіданнях ТСК на чолі з шановним народним депутатом України Арсенієм Михайловичем Пушкаренком, і от сьогодні відбувається виїзне засідання Комітету соціальної політики пані Галини Миколаївни Третьякової якраз на території місця, де сталася ця трагедія, там приймає участь фізично моя заступниця Колобродова Олена Володимирівна, яка займається захистом соціально-економічних прав.

Більше того, якраз по напрямку захисту прав ліквідаторів і чорнобильців мною через незгоду з позицією уряду було підготовлено конституційне подання, яке я подав до Конституційного Суду України, ви про це знаєте. Тому я буду продовжувати окремо тримати на особистому контролі ситуацію з захистом прав ліквідаторів Чорнобильської катастрофи. Тим більше в той рік, коли ми будемо з сумом відзначати 40 років з моменту настання цієї трагедії.

Щодо Білорусі. У нас є позитивні кроки. Перше, ми повернули декілька цивільних громадян України з в'язниць Білорусі. Ми продовжуємо проводити перемовини. Я знаю про ваше звернення. Окремо під час перемовин окремий був блок і зустрічі з білоруською стороною. Я не можу багато чого публічно сказати, але скажу так, до середини наступного місяця повинні відбутися в тому числі публічні події, які ми зможемо показати українському суспільству, які покажуть, що кардинально змінилась на краще ситуація щодо повернення цивільних громадян України з тюрем Республіки Білорусь. Це те, що можу зараз публічно сказати.

І третє. Вплив строку тримання Російською Федерацією українських військовополонених, як і цивільних заручників. За нашою логікою це повинен бути один з основних критеріїв щодо термінового повернення. Наша пропозиція: перші

повертаються і швидко повертаються важкопоранені (важкохворі); другий критерій – хто довше в полоні, той раніше виходить.

Неодноразово ми, проговорюючи це з російською стороною, намагалися вийти на закріплення цих критеріїв. На жаль, незважаючи на всі їхні завірення, що, так, вони готові підтримувати в тому числі такі критерії, насправді це не відбувається. Росіяни інколи без жодних пояснень привозять наших громадян, які потрапили в полон пізніше. Ми всіх забираємо, всі наші герої і героїні. Хоча може знову ж таки підтвердити, останній обмін: 175 військовополонених, 7 цивільних заручників, 90 відсотків, а саме 156 повернутих, були в полоні з 22-го року. Тобто ми вже вийшли більш-менш на таке повне розуміння, дійсно, що треба повернути тих, хто в полоні там з 22-го року.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую вам. Дякую за вашу роботу. І підтримую всі ваші пропозиції.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тетяна Василівна Скрипка ще має, очевидно, додаткове запитання або ремарку.

СКРИПКА Т.В. Ремарку, пане голову. Тому що насправді, чесно кажучи, я очікувала від Дмитра Валерійовича досить більше таку відповідь, розмову рекомендаційну щодо, наприклад, обласних адміністрацій, органів місцевого самоврядування. Тому що зрештою, резюмуючи, що починав говорити Павло Миколайович, що зрештою парламент не виконує, не здійснює парламентський контроль щодо діяльності уряду, уряд недостатньо формує політику. Після децентралізації ми взагалі втратили вертикальний контроль, тому що багато повноважень, майже всі, перейшли на рівень органів місцевого самоврядування, в доповіді ми все ж таки бачимо, що не можуть досі змінити затхлі матраци і подушки в закладах, де перебувають діти.

Тому, пане голову, я, користуючись нагодою все ж таки, що тут присутні голови, а, можливо, профільні заступники обласних військових адміністрацій, з повагою і шаную до кожного із вас, хто сьогодні присутній. Я звертаюсь до вас особисто, будь ласка, зверніть увагу на комунальні заклади підпорядкованості або обласній раді, або місцеві комунальні заклади, установи, там, де перебувають діти, особливо діти, які перебувають в складних життєвих обставинах, щоб дотримувались працівники закладів належного і санітарного стану, і щоби не було максимально, не виникало випадків насильства над дітьми в таких закладах. Будь ласка, проконтролюйте і допоможіть громадам, щоби якісно працювали служби у справах дітей, фахово підходили до кожного випадку, особливо сім'ям в складних життєвих обставинах. Тому що їм потрібен зараз супровід, їм потрібна підтримка. І, власне, ніхто тут нікого не хоче ні звинувачувати, ніхто нікого не хоче абсолютно десь

перенаправляти і переадресовувати свою відповідальність і свій функціонал, кожен на своєму місці максимально сьогодні робить в тих умовах, наскільки це можливо, посильну роботу і непосильну роботу.

Просто єдине, якби кожен із нас свідомо, не маніпулюючи і не переправляючи свої повноваження на ту чи іншу посадову особу, а виконував це в повному обсязі, то і діти були б у нас і в закладах, якщо це потрібно дитині, не можна бути дома, якщо це батьківські діти – в родинях. Якщо йде нормальний контроль, нормальна діяльність органів місцевого самоврядування і голова громади зацікавлений в тому, щоб в його громаді не було випадків негативних по відношенню до дітей, а громада жила максимально в комфортних стабільних умовах, то це, повірте, можливо, тому що дуже багато також їжджу по громадах і хочу всім подякувати тим, хто дійсно виконує свої обов'язки. Тому звертаюся ще раз до вас, почуйте, і давайте будемо робити все, щоб система захисту прав дітей працювала на захист прав дітей, і діти наші були максимально, і жили в умовах безпечних в першу чергу.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Колеги, вже дуже...

СУШКО П.М. Остання ремарка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, будь ласка, Павло Миколайович, ремарка остання ремарка, і будемо завершувати з цим...

СУШКО П.М. ...*(Не чути)* у таких жахливих умовах, коли їх заставляють, змушують там робити показники або ругають за показники і так далі працювати все ж таки вдень і ніччю ...*(Не чути)* дітей з небезпеки. І зараз ми бачимо, як різко зросла кількість вилучених дітей, це значить, що багато дітей врятували просто, і вони не бояться там втратити посади і так далі, всім працівникам дякую і їхнім керівникам, які вимагають у першу чергу безпеку дітей. Це перше.

Друге. Просто зверну увагу, колеги, у нас ще чому відбувається насильство і смертність дітей, тому що урядом встановлено, це, Дмитро Валерійович, дуже уважно, прийміть до відома, встановлений показник КРІ за кількість дітей, які знаходяться у закладах. Тобто чим менше, коли зменшується кількість дітей у закладах, тим голова ОВА кращий тоді. Розумієте, до чого я веду? І ми бачимо приклади, наприклад у Вінницькій області, коли заклад... повертають дитину з інвалідністю до матері, яка не здатна взагалі її забезпечувати, виховувати, годувати навіть, її повернули туди. Тобто для того, щоб голова ОВА був кращий ніж вчора. І дитина просто помирає з голоду, вона важила 10 кілограмів тоді, коли її повернули. От така ситуація. Тому ...*(Не чути)* і давайте теж додамо до звернення до уряду, чи

існує такий показник КРІ і щоб вони його прибдали, бо це призводить до смерті дітей.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дмитро Валерійович, ваші заключні ремарки, і будемо вам дякувати за дуже багато часу, який ви з нами провели.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це правда, ми цінуємо дуже.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановний пане голову, я би хотів звернутися і до Павла Миколайовича, і до пані Тетяни, Тетяни Вікторівни. Я не думав, що викличе таку реакцію моє цитування Конституції України, коли я сказав, що шановні народні депутати формують уряд. Жодним чином я не сказав про те, що діючі шановні депутати погано виконують функцію парламентського контролю. Навпаки, та кількість створених ТСК якраз і показує активність шановних народних депутатів по напрямку парламентського контролю, в тому числі по напрямку захисту прав дітей. І одним з елементів парламентського контролю якраз і є діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, і ми чітко показали, як наша співпраця показує результати роботи.

Щодо, пані Тетяно, моєї розлогої відповіді. Дійсно, я дуже коротко дав посил. На жаль, або на щастя, я не став розписувати, я точно не хочу у своєму виступі давати рекомендації всім гілкам влади. Якщо сформована державна політика, уряд дає посил і формування органам, обласним військовим адміністраціям. Автоматично обласні військові адміністрації це транслюють на органи місцевого самоврядування. Прямого контролю між ОВА і ОТГ немає, але непрямий, ми чітко розуміємо, що він є.

І ви абсолютно праві, що напрямок захисту прав дітей,, це ж абсолютно зрозуміло, що в кожній ОТГ треба, щоб була сформована служба, щоб там були набрані фахівці, щоб фахівці отримували достатній рівень заробітної плати. Ну для цього ж не треба Уповноваженому писати рекомендації кожній ОТГ це зробити або кожній ОВА. Бо ОВА є продовженням виконавчої гілки влади, яка розпочинається від уряду і закінчується на всіх ОВА. Тому, коли я пишу рекомендацію на уряд, автоматично ця рекомендація всій виконавчій гілці влади. Я готовий розлого розписати всім гілкам влади, щоби я бачив по напрямку захисту прав дітей. Але ми виходимо з тих реалій, в яких ми зараз працюємо. Так, у нас ніхто не відмінив російську агресію, недостатній фінансовий ресурс, недостатній ресурс людський. І ми виходимо з того, що ми можемо запропонувати. Але елементарні базові речі, про які я сьогодні сказав, які, на мій погляд, розпочинаються з урядового бачення куди ми рухаємося по напрямку захисту прав дитини, в тому числі в Щорічній доповіді я

окремо на це звернув увагу, що реформа деінституціалізації не є підставою порушень прав дитини. Тут точно треба кожному робити свою роботу.

Якщо ми бачимо насильство в сім'ях, автоматично треба вилучати дітей, робити цю роботу. І як я сказав, я не бачив жодного разу, коли б на наше звернення не було б гідного реагування з боку органів місцевого самоврядування або обласних військових адміністрацій. Але дуже часто, і тут ви абсолютно праві, що це відбувається виключно після того, як ми приїхали, виявили проблему, почали про неї говорити непублічно, а інколи навіть публічно, починається міняється ця ситуація. Як це змінити, окрім посилу? Я з цього почав відповідь на ваше запитання, я дав пораду. Кожен керівник, кожна керівниця повинні розуміти, що саме головне, що є в цій державі – це дитина, і саме для них треба створити умови, щоб вони розвивалися, не виїжджали і щоб їхні права були максимально захищені. Але це не можна прописати в якості рекомендацій від Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, так, це можна дати пораду в тому числі на засіданні сьогоденішнього комітету.

Щодо юридичної складової, я дуже дякую за пропозицію шановного пана голови. Додатково прописати в рішенні комітету рекомендації, в тому числі від Уповноваженого. Періодично, я би іще попросив, запрошувати на засідання вашого комітету різних керівників різних урядових структур для надання звітів. В тому числі запрошуйте нас, ми будемо давати свою оцінку, свою альтернативну інформацію щодо виявлених проблем по тій чи іншій вертикалі влади.

Дуже вам дякую за сьогоднішнє засідання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Доцільна порада. Дякуємо, Дмитро Валерійович. І Тетяна Василівна врахує, безумовно, результати дискусії в тому окремому пункті, в зверненні на уряд, на Прем'єр-міністерку. Дякую ще раз.

Пані Ірина Тулякова має важливе звернення до голів і представників обласних військових адміністрацій. Пані Ірина, будь ласка, вам слово.

ТУЛЯКОВА І.С. Дякую, пане Микито.

Вибачте, будь ласка, 30 секунд буквально коментар щодо КРІ, щоб потім у нас не було різного розуміння. В рамках діяльності Офісу Президента є КРІ для голів ОВА, які стосуються різних напрямків діяльності. В тому числі минулого року один із напрямків, який з'явився, крім освіти і безбар'єрності, мобілізації і всього іншого, є діти, і це важливий пріоритет. Водночас вони пов'язані з, наприклад, наявністю фахівців соціальної роботи у громадах і громади надають цю інформацію на постійній основі, вони стосуються служб у справах дітей, тобто забезпечення фахівців служб у справах дітей, те, що казав Дмитро Валерійович, щоб служби, в

принципі, були і були забезпечені, такі показники є в голів ОВА, вони не стосуються дітей в закладах інституційного догляду.

Дуже дякую. Вибачте, щоб в нас не було різночитання. І дуже дякую за звіт, Дмитро Валерійович, все почули.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СУШКО П.М. Додайте, будь ласка, моє запитання, Микита Русланович.

ПОТУРАЄВ М.Р. Слушно. І якраз Павло Миколайович почув вашу ремарку і вже має пропозицію, він додасть в наше звернення на пані Свириденко і на уряд окремий пункт стосовно цих КРІ. Дякую, Павло Миколайович, за пропозицію. Ми доповнимо наше звернення ще вашим пунктом. І у Павла Миколайовича є коментар короткий по цьому питанню, по питанню КРІ для ОВА.

Будь ласка, Павло Миколайович. Павло Миколайович, зв'язок там поганий.

СУШКО П.М. Микита Русланович, я все, в принципі, сказав. Просто ми маємо запитати в уряді або в Офісі Президента, до кого потрібно це звернення? Хто виставив КРІ, конкретно стосується... чи є такий вид КРІ, скільки дітей знаходиться в закладах кількість дітей в закладах? Чи оцінює ...*(Не чути)* кількості дітей в закладах? Тому що якщо такий показник там є, а, за нашою інформацією, він там є і їх оцінюють саме по цій шкалі, то вони, ... *(Не чути)*, їхнє завдання вивезти дітей. І вони часто не перевіряють умови, куди повертають дітей, і діти там гинуть, і страждають від насильства. Тобто спочатку їх забирають з небезпеки, а потім ніхто не повертає назад, розумієте, бо воно впливає...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я ж кажу, Павло Миколайович, якраз я от попросив, щоб ви там допомогли секретаріату, вони ж будуть верстати це звернення на уряд, і там просто зазначити, що, за інформацією ТСК, от є така історія, просимо теж на це звернути увагу і дати відповідь.

Колеги, я дуже всім дякую за участь в обговоренні цього важливого питання, важливого щорічного документа Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Дякую, Дмитро Валерійович, ще раз. Як завжди, приємно вас було бачити, приємно спілкуватися. Хочу подякувати ще раз всій вашій команді, всім вашим представникам в регіонах, всім вашим представникам за кордоном. Ми вам бажаємо всього найкращого. Ми на вашому боці, ви знаєте, завжди, і будемо в хорошому сенсі лобіювати зміцнення вашої інституції. Тому що я особисто, Дмитро Валерійович, хочу сказати це абсолютно від щирого серця, вважаю вас одним з найкращих Уповноважених з прав людини Верховної Ради за всю історію. Так що

дуже вам дякую. І дуже хочу, щоб ви продовжували з такою ж ефективністю і з такою ж затятістю захищати права українських громадян. Дякую.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую, пане голово.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, переходячи до... Перед тим, як ми перейдемо до наступного питання, це звіт Держкіно, хочу теж by exclamation зараз поставити на голосування пропозицію. Хочу нагадати, що 1 травня у нас буде виїзне засідання тимчасової слідчої комісії з розслідування злочинів так званої Російської Федерації проти медійників українських і не лише українських, а також і робоча поїздка членів комітету, і до нас також долучиться Юрій Олексійович Павленко, який має пропозицію. Я просив би зараз її by acclamation підтримати, нагородити також подяками комітету, Юрій Олексійович зробить всі необхідні документи, пресофіцерів 241-ї бригади і 17-го армійського корпусу, яких ми відвідуємо після нашого основного робочого дня першого.

КРАВЧУК Є.М. Микита Русланович, а можна, якщо ми ще так з голосу можемо додати...

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, да, я зараз закінчу з своїм, значить. Ми 2 травня з Юрієм Олексійовичем вже запланували поїздку туди на південь. Я, звичайно, запрошую тих колег, які будуть з нами 1 травня, але я хочу одразу попередити, що напрямок цей небезпечний, тому, звичайно, що ми будемо раді всім, хто приєднається, але не хотів би, щоб хтось наражався на ризики.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Безпеку забезпечимо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Безпеку, звичайно, Юрій Олексійович. У вас же завжди все на найвищому рівні.

Хочу також звернутися, колеги, до членів комітету. Всі ж опікуються бригадами, підрозділами, корпусами, батальйонами, і Софія Романівна, і Володимир Михайлович, і Микола Леонідович, і Ірина Мирославівна, всі абсолютно, я вже не кажу про колег з моєї фракції. Тому, будь ласка, от бачите, Юрій Олексійович зараз, повертаючись з фронту, вже має конкретні пропозиції, також, будь ласка, комітет готовий оперативно розглядати такі подання, щоби ви могли нагороджувати подяками від комітету тих наших захисників, які на це, безумовно, заслуговують. Так що, будь ласка, колеги члени комітету вносьте ваші пропозиції і будемо це підтримувати, і будемо оперативно голосувати, і оперативно нагороджувати наших бійців.

Євгенія Михайлівна, будь ласка, додай ще до цієї ще свою пропозицію.

КРАВЧУК Є.М. Якщо ми з голосу так додаємо до цих відзнак комітету, бо ми вже проголосували за те, щоб нагородити шеф-редакторів Суспільне Харків і

Суспільне Дніпро якраз в Дніпрі, коли ми там будемо. Але доєднається ще шеф-редактор Суспільне Донбас Андрій Крамченков, він був на нашому засіданні, ви його всі пам'ятаєте, це він розповідав про дрони, різні небезпеки, які в тому числі на журналістів чекають в цих регіонах. То я би просила, зараз ми просто швидко зробимо всю документацію, якщо ми вже так з голосу додаємо, то я би просила ще Андрія Крамченкова теж додати. І прохання секретаріату: проінформуйте все-таки по обмеженнях. Наскільки я знаю, у нас є обмеження по кількості, скільки може загалом комітет за рік проголосувати і скільки кожен член комітету може подати, просто щоб ми теж протягом року розраховували свої сили.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, да, попрошу секретаріат це зробити.

Отже, колеги, ставлю пропозицію цю, будемо голосувати *by acclamation* пропозицію Юрія Олексійовича Павленка і Євгенії Михайлівни Кравчук. Колеги, значить, запитую зараз, хто проти, хто утримався. Якщо таких немає, то рішення вважаю прийнятим одноголосно.

Колеги, хто проти пропозиції народних депутатів Павленка і Кравчук? Проти є? Немає. Колеги, хто утримався по пропозиціях народних депутатів Павленка і Кравчук? Немає. Дякую. Рішення прийнято одноголосно. Дякую, колеги.

Переходимо до розгляду наступного питання. Із задоволенням надаю слово пану Андрію Осіпову, Голові Держагентства кінематографії України. Пане Андрію, будь ласка.

ОСІПОВ А.О. Доброго дня усім присутнім. Надзвичайно захопливо було бути на засіданні і слухати ті питання, які ви обговорюєте. Навіть в деякий момент подумав, що, можливо, мої питання не настільки важливі, як звичайна діяльність омбудсмена. Але що хотів би сказати. Якщо дозволите, не буду демонструвати презентацію, щоб... просто підсвітити проблематику і розповісти про успіхи, і хочу більше почути вашої...

ПОТУРАЄВ М.Р. Презентація якраз дуже цікава була би, пане Андрію, якщо є презентація, то покажіть.

ОСІПОВ А.О. Я думаю, що вона просто забере час, а я хотів би просто почути ваші реакції, бо справді ось уже майже рік я працюю на посаді і діяльність профільного комітету для мене є визначальною, бо я постійно відчуваю підтримку як в цілому комітеті, так і окремих членів комітету. Тому, якщо говорити про 2025 рік в діяльності Держкіно, то це рік стабілізації і утвердження в системі Мінкульту.

Нагадаю, що саме на початку 2025 року Держкіно повернулося в підпорядкування Міністерства культури, бо до цього напряду підпорядковувалося Кабінету Міністрів. Це призвело до зниження заробітних плат, до відтоку

працівників, до ускладнення бюрократичних процедур, до необхідності вибудовування зв'язків. І тільки ці зв'язки були налагоджені, десь в приблизно в середині минулого року, змінився уряд і це спричинило нову хвилю того, що треба було перелаштовувати все по-новому.

Проте зараз я хотів би з впевненістю підтвердити, що співпраця з Міністерством культури, з системою державних органів стабілізована. Це повноцінна співпраця. Хоч, звичайно, мені б, як представнику приватного сектору, хотілося б більше швидких рішень ухвалення. Але, напевно, треба звикнути до того, що державна влада не завжди швидка. І багато процесів просто гальмується, і дещо десь з проєктів, які б могли бути ухвалені швидко, так швидко не ухвалюються. Це якщо говорити про загальну ситуацію.

Всі ви пам'ятаєте її як члени комітету, яка була гаряча дискусія у вересні і у жовтні з приводу позиції Міністерства культури, Держкіно, комітету. Але, на щастя, вдалося уникнути конфліктної ситуації. Зараз ми працюємо як єдина команда. І Держкіно є частиною органів, яке буде допомагати реалізовувати проєкт «Тисячovesна». І особливо приємно, що в цьому проєкті понад 65 відсотків всіх видатків цієї програми, що здійснюється за ініціативи Президента, це все ж таки видатки кінематографії.

Тепер щодо безумовного успіху в роботі комітету. Я щиро вдячний за вашу підтримку. Ми не відчуваємо цього року якихось істотних складнощів з фінансуванням апарату. У нас практично всі видатки апарату забезпечені. І це, безумовно, підтримка Комітету з питань гуманітарної політики. Проте інші статті, на жаль, недофінансовані. Тому в нас приблизно 45 мільйонів недофінансування заходів з популяризації українського кіно. А це наші основні фестивалі: і «Молодість», і «Чілдрен Фест», і «Докудейз», і участь України у міжнародних подіях, яких ще досить багато. З приводу цього ми спрямували вже відповідну інформацію міністру культури, віцепрем'єр-міністру України Тетяні Бережній, і відповідно перенаправимо інформацію комітету.

Але все ж таки я хотів би говорити про приємне, про те, що минулого року, попри всі складнощі було завершено 46 кінопроєктів за державною підтримки, і це досить висока цифра. Це не найвищий показник в Європі, але це приблизно середина списку у всіх європейських країнах. Для воюючої країни це досить високий відсоток.

За рахунок ощадливості витрачання коштів ми все ж таки спромоглися з командою запуснути сім нових проєктів. Хоч на той період, коли я прийшов, було дивним, що ми би фінансували будь-які нові проєкти, які би запускалися. Ми змогли в Держкіно профінансувати всі ключові події, які відбувалися наступного року. Це і

Берлінський кінофестиваль, Каннський, Венеція, Торонто, Варшава, Таллінн і багато всього іншого.

Відбувся мій великий виступ у EFAD, це об'єднання голів Держкіно європейське, ми говорили про проблематику. І цей виступ відбувся з великим успіхом. І ця міжнародна організація висловила підтримку Україні і напрацьовані реальні заходи.

Моя заступниця взяла участь у засіданні EFARN у Хельсинки, це міжнародна аудіовізуальна обсерваторія, Україна є її членом. Також я був, мав доповідь на засіданні Європейського фонду солідарності з українським кіно (ESFUF). Окремо хотів би сказати про міжнародну діяльність, це також міжнародна, але ми формалізували наші міжнародні відносини і минулого року в нас з'явилися меморандуми із Польським кіноінститутом, з Естонським фільмінститутом і з German Films.

Якщо говорити про внутрішню діяльність, то також приділявся час розвитку наших державних підприємств. Отже, найбільші зміни відбулися у Довженко-Центрі. Ось уже другий рік поспіль Довженко-Центр має в бюджеті Держкіно гарантованих п'ять мільйонів гривень державної підтримки, при тому що їх реальна потреба десь на рівні 12. Тому в кінці минулого року Держкіно змогло за рахунок економії дофінансувати 2,5 мільйона на заробітні плати і на сплату комунальних послуг, і зняти напругу.

Цього року відбулося призначення постійного керівника державного підприємства Ігоря Гладуна, вдалося уникнути кадрової кризи і колектив працює стабільно. Також розвивається матеріально-технічна база підприємства. У розвиток підприємства залучено близько 15 мільйонів зовнішнього фінансування, відбувається ремонт фасаду, внутрішніх приміщень, теплоізоляція дахів, заміна вікон, ну, ось такі... такі роботи.

Окремо хотів би сказати про Національну кіностудію імені Олександра Довженка. Ця кіностудія готується до свого 100-річчя. І минулого року, і цього року в бюджеті Держкіно є підтримка в розмірі 5 мільйонів гривень на їхню діяльність. Цих коштів було недостатньо, тому минулого тижня було урядове рішення про надання держпідтримки Національній кіностудії Довженка у розмірі 29,4 мільйона гривень за рахунок коштів Міністерства культури. За це особлива подяка за лідерство в цьому питанні особисто Тетяні Бережній і Прем'єр-міністерці Юлії Свириденко, завдяки їх активній позиції це стало можливим. Ця сума дозволить вивести з боргових зобов'язань якнайшвидше кіностудію Довженка, і на кінець року ми очікуємо беззбиткову діяльність цього підприємства.

Отже, якщо дозволите, то хотів би зараз звернути увагу на основну проблематику. Звичайно, Держкіно потерпає без нормального офісу. Ми зараз знаходимося на метро Лісова, далі нас – тільки Чернігів. Це дуже далеко для центрального органу, четвертий поверх радянської кіностудії, не виконує тих репрезентаційних функцій, не говорячи про те, що в нашому офісі немає системи опалення, ну, і інших речей. Тому центральний орган виконавчої влади, який має спеціальний статус, повинен знаходитися в іншому більш пристосованому приміщенні, і над цим працюємо.

Також нам вкрай необхідний офіс реформ, який допоможе нам вдосконалити наші процедури, і цей офіс реформ можливий, в тому числі за сприянням Міністерства культури і профільного комітету.

Мушу визнати, що на сьогоднішній день рахунки Держкіно є арештованими. Це сталося внаслідок того, що двох заступників, колишніх заступників, голови Держкіно, які були звільнені в 2014 році, їх поновили і за весь цей час нарахували заробітну плату, час вимушеного прогулу, і ці кошти пред'явлені до сплати. Це спричинило видатки на виконання судових рішень, на виконавчий збір. Також до нас прийшли на примусове виконання судові рішення щодо виплат членам Ради з державної підтримки кінематографії першого скликання. Уже у нас зараз третього скликання рада, а ще першому скликанню не доплатили і вони всі відсудилися, всі мають рішення. Таким чином загальний розмір боргу близько 7 мільйонів гривень, він зараз припав... в Державному казначействі ці суми, виконавчі провадження пред'явлені. Звичайно, державний виконавець лякає голову Держкіно кримінальною відповідальністю за невиконання судових рішень, але в мене немає жодної можливості ці рішення виконати.

До чого це призвело. Ми можемо платити захищені статті, ми платимо комунальні послуги, ми платимо заробітну плату, проте ми зовсім не можемо платити уже десь півтора місяці ми не платимо в кіноіндустрію видатків, а люди чекають цих грошей. Відтак зараз тривають обговорення в Міністерстві культури, в нас вже є напрацьоване рішення. Сподіваюсь, що найближчим часом ми приймемо принципове рішення погасити борги, ті, які за судовими рішеннями, і вивести Держкіно з кризи.

Серед позитиву. Зараз на розгляді уряду готується проєкт про залишення ста відсотків орендних платежів в розпорядженні Довженка-Центру. Це дозволить оздоровити економіку цього державного підприємства і, можливо, згодом відмовиться від форм дотацій у вигляді підтримки з рахунків Держкіно.

Надзвичайно потрібним є відновлення конкурсів Держкіно, пітчінгів так званих, бо «Тисячovesна» - це важливий проєкт, який фінансує всі сфери культури, це

важлива ініціатива Президента, але це не заміна конкурсам Держкіно. І конкурси Держкіно мають бути відновлені хоч, звичайно, знаєте як. Немає, скажімо, якихось критичних ситуації, оскільки минулого року і цього року конкурсів немає, то Держкіно змушено було зосередитися на інших напрямках і ми багато іншого відновили, зокрема впорядкували свої реєстри, виконали багато інших функцій. Зокрема у нас є успіхи у роботі з єдиним квитком, це система збору статистичних даних.

Критичною залишається ситуація і з результатами 19-го конкурсу. 24 кінопроекти – це найсучасніші проекти, - є договори не підписані. І якщо ми до 19 листопада не підпишемо з ними договори, ці проекти будуть втрачені для кіноіндустрії. Це критична ситуація, цього б дуже не хотілося.

Цього року нас чекають також вибори до нової Ради з державної підтримки кінематографії. Це важливий процес. Я вважаю, що діючий склад ради, яку я колись очолював, до призначення головою Держкіно, він є дуже вдалим, і розважливі, мудрі люди входять до складу цієї ради. Так само оновлення складу ради – це є оновлення... вірніше, такий базис довіри з боку громадськості.

І на завершення скажу, що найбільшим викликом була побудова нових відносин і відновлення довіри кіноіндустрії. Мені здається, що команда Держкіно з цим впоралася. Сподіваюся, що ви помітили, що практично публічних скандалів відносно Держкіно за весь цей рік не було. Кіноспільнота є об'єднаною, всі готові працювати. І між Держкіно, Громадською радою, Радою з державної підтримки кінематографії і широкою кіноспільнотою триває постійний діалог і співпраця на всіх рівнях.

Дякую. Звіт завершив.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Андрію. Ми, безумовно, цінуємо все, що ви робите в умовах дуже складних і в умовах обмежених ресурсів, майже заблокованих ресурсів. Я також буду зараз пропонувати так само, як ми голосували by exclamation, не лише взяти до відома ваш звіт, але також звернутися за результатами розгляду вашого звіту до уряду, до Прем'єр-міністерки. Я просив би, щоб пункти цього звернення ви відпрацювали з Павлом Миколайовичем Сушком, він якраз підключився зараз, має зв'язок, це дуже добре, і руку підняв. Тут зараз я передам йому слово. Просив би також вас поділитися з нами вашою презентацією. Я переконаний, що всім членам комітету було б цікаво дуже її подивитися. І в чаті комітету ми її всім відкріємо, щоб колеги могли ще додатково подивитися на те, як ви працювали.

Отже, Павлу Миколайовичу передаю слово. І після обговорення вашого виступу будемо тоді голосувати. Будь ласка.

СУШКО П.М. Я як голова підкомітету мушу висловити слова подяки голові Держкіно, і підтримати насамперед діяльність. Тому що сьогодні, знаєте, коли така важлива програма підтримується тільки Мінкультом, то Держкіно якимось остронь залишається. Але все ж таки, я так розумію, буде співпраця з цим органом, і їм, скажімо так, підхоплювати це все. А щоб вони змогли підхопити, коли продукт буде виготовлений, потрібно буде з ним працювати, з цим продуктом, щоб його побачили глядачі після цього. І це буде робити Держкіно. І щоб Держкіно не розвалилося, то потрібно все ж таки звернути увагу, що воно недофінансовано, те, про що каже пан Андрій.

І по питанню, дійсно, офісу. Це дуже далеко, це дуже непрезентабельно. І я особисто був на території Будинку кіно. Будинок кіно – це прекрасна будівля в центрі міста. Я не знаю, чи розглядають вони, чи ні, вони, здається, з задоволенням би надали їм ці приміщення, щоб вони там знаходились. Там і зала просмотрова є, і... ну, це класна, до речі, локація. Можливо, пан Андрій скаже, що вони пропонують, куди переїжджати, які в них є пропозиції. Ми, звичайно, підтримаємо, давайте звернемось.

Також хочу сказати, що наш Закон «Про кінематографію» не підписаний, тому він міг... Постанова уряду про тисячу годин могла увійти в колізію з ним, з ними нормами. І тому давайте, можливо, теж звернемось, що вже актуально його підписати все ж таки, пане Микито, да? Від комітету звернемось...

ПОТУРАЄВ М.Р. Да-да, я хочу підтримати Павла Миколайовича. Я думаю, що немає зараз необхідності у зверненні, тому що Голова Верховної Ради, у зверненні по питанню підпису, тому що Голова Верховної Ради зібрав зараз дані з усіх комітетів. Я закон подав у цій таблиці як пріоритетний на підписання.

Значить, власне, чому така ініціатива виникла, тому що з цим проханням просто у нас була нарада, звернувся безпосередньо Кирило Олексійович Буданов до Руслана Олексійовича Стефанчука, ми всі подали те, що у нас там лежить непідписане. Я ж кажу, що я цей наш закон дуже важливий поставив як пріоритетний, я переконаний... Я завтра, до речі, побачу Кирила Олексійовича, то я запитаю там, який статус, значить, ми очікуємо, що це все станеться найближчим прямо часом.

А щодо решти пунктів, які мають бути в рекомендаціях, то я повністю, Павло Миколайович, підтримую, зокрема і питання приміщення. Зараз пан Андрій прокоментує. Я знаю, що була принципова згода від пана Сергія Борденюка, від Союзу кінематографістів. То я ж кажу, що я просив би, щоб, Павло Миколайович, ви разом з паном Андрієм відповідно до рішення комітету, яке ми зараз приймемо, підготували би таке звернення Прем'єр-міністру і уряд, щоб ми там всі проблеми

Держкіно перерахували і наголосили би на тому, що ми вважаємо за необхідне їх якнайскоріше вирішити.

Будь ласка, пане Андрію, повертаю вам слово для коментарів.

ОСПОВ А.О. Добре. Щиро дякую, Павло Миколайович і Микита Русланович, за підтримку. Дійсно, офіс є важливим. Будинок кіно розглядав це як один з варіантів, і це в середмісті, і його відновлення дозволило б співіснувати і Національній спілці кінематографістів України як найстарішій і найбільшій спілці у сфері кінематографії. Проте там є ряд обмежень.

Перше. Це значні кошти для його відновлення, там немала сума, приблизно 20 мільйонів гривень потрібно для того, щоб облаштувати належні умови. Бо будівля давно належно не утримувалася, вона коштом спілки кінематографістів утримується за залишковим принципом. Хоч зрозуміло, що те, що зараз там робить Борденюк, заслуговує на подяку і на увагу, вони молодці. Але ця будівля все ж таки вона не є державного фонду, вона є власністю громадської спілки всеукраїнської і відтак розміщення там державного органу може спричинити проблеми. Якого роду проблеми?

Якщо, уявімо, змінюється керівництво, яке є опозиційним до держави, а так може бути, в громадських організаціях так часто буває. Нагадаю, що спілка кінематографістів ще два роки тому активно судилася про Держкіно і Кабінету Міністрів, і такі часи були. Тому уявити, що в таких умовах буде знаходитися центральний орган влади може це створити проблеми.

Якщо ми знайдемо якийсь механізм, як убезпечити орган влади, що він стабільно знаходиться, це було би добре.

Другою проблемою є фінансова проблема. В будівлях державної власності органи державної влади знаходяться за пільговою орендою 1 гривня в рік, але сплачують комунальні послуги, і на це є видатки з бюджету. Наприклад, зараз ми знаходимося в такій будівлі і тому в нас є значні кошти на комунальні витрати, але немає коштів, які ми витрачаємо на оренду. У приміщенні громадської спілки ми змушені будемо платити в тому числі значну оренду і це щонайменше мільйон гривень в рік. Тому і в цьому є проблема.

Тому зараз найперспективніший шлях – це знайти з фонду Державного управління справами або Фонду держмайна будівлю, приміщення, яке буде відповідати нашим потребам. 44 кадрових працівники працюють в Держкіно і відповідно десь приблизно нам треба від 700 до 900 метрів квадратних приміщення плюс зала для засідання Ради з державної підтримки кінематографії, діяльність якої ми забезпечуємо.

СУШКО П.М. Можна ще тоді уточнити, Микита Русланович. Я згадав, що держмайна Фонд, це кінохроніка, ДП кінохроніка, вона бореться за виживання, яку вже оточили там всіма новобудовами. Можливо, це убезпечить, скажімо так, від захвату. Бо я знаю, що вже голова ...*(Не чути)* голови держмайна, тому що вже прокуратура звертається, щоб вони надали їм приміщення там, то чому Держкіно не може розміститися у своїй, скажімо так, не у власній, але все ж таки властивій функції, яку виконує. Можливо, це буде хроніка, кінохроніка, а паралельно ще звернутися, напевно, треба до уряду, щоб вони запропонували, який режим співпраці, як убезпечити Держкіно, якщо вони все ж таки погодяться на пропозиції спілки кінематографістів і будуть там знаходитись. Можливо, це буде там, що вони будуть відновлювати, спілка буде відновлювати будівлю за рахунок сплаченої оренди, якимось чином, тобто щоб механізм розробила виконавча влада. Тому така пропозиція: підтримати звернення щодо Фонду держмайна в тому числі, щоб знайти приміщення для нашого центрального, скажімо так, органу виконавчої влади, не скажімо так, а центрального органу виконавчої влади Держкіно.

І стосовно кінохроніки, що ви скажете ...*(Не чути)* Що стосовно кінохроніки, чи підходить та, можливо, локація, розглядали ви її чи ні?

ОСПОВ А.О. Дякую, Павло Миколайович.

Укркінохроніка колись.... До речі, цьому підприємству 95 років, це спеціалізоване підприємство, яке зберігає значну кількість плівок, які є національною цінністю.

СУШКО П.М. Ми знаємо, знаємо, ми їздили, виїзне засідання у нас було, тобто всі члени комітету знають це.

ОСПОВ А.О. Добре. Але я хотів би вам сказати, що це підприємство до 2022 року підпорядковувалось Держкіно. Зараз воно не входить в систему Держкіно. І це є підприємство, яке підпорядковується Фонду держмайна. Ми зараз ініціюємо питання щодо його повернення до відання Держкіно.

Але хотів окремо звернути увагу, якщо ви там були, ви бачили, в якому стані це приміщення. На його ремонт потрібно буде витратити п'ять бюджетів Держкіно річних. Але навіть не в цьому справа...

СУШКО П.М. Не знаю, прокуратура хоче заїхати, а ви не хочете заїжджати. Дивіться, я почув таке, що ми хочемо звернутися, щоб нам щось дали, що, ви не знаєте. Я вам одразу кажу, що є така можливість, є така можливість. То ми можемо від комітету звернутися, щоб вони розглянули разом з вашою, разом, скажімо так, провели паралельний процес. От ви самі шукаєте, а ми від комітету звернулися, теж, було дійсно... Мені здається, що це якраз убезпечить Кінохроніку від цього заходу, якщо там буде державне підприємство знаходитися, вірніше центральні органи

виконавчої влади розміщуватись в першу чергу. Бо університет хотіли тоді віджати, ви пам'ятаєте.

ОСІПОВ А.О. Павло Миколайович, я не хочу здатися невдячним, який кожному вашу пропозицію якось критикує. Питання в тому, що Держкіно перебалося сюди на Кіото, для того, щоб захистити від рейдерського захоплення це підприємство. І це було вдало, це було за попереднього керівництва, це правильний хід, і зараз Національна кінематика України є в безпеці, всі ці наїзди...

СУШКО П.М. Андрій Олексійович, ви просто по суті кажіть, бо підходить / не підходить, якщо не підходить, то скажіть самі, що вам підходить. Бо я щось трошки не зрозумів.

ОСІПОВ А.О. Добре. Я думаю, до для Держкіно підходить приміщення, яке вже використовується в системі органів влади і не потребує якихось видатків для того, щоб його ремонтувати, відновлювати, добудувати. Тобто це має бути готова адміністративна будівля, куди переїде Держкіно і буде там працювати. Затіяти ремонт зараз на...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я вам скажу, що із цим можуть бути проблеми. Тому що у нас є, на жаль, випадки, коли розміщуються в центрі, в історичному центрі в державних будівлях, а там стільки інвестицій у відновлення і в утримання. В принципі, це проблема та сама, що і з Укркінохронікою. До цього треба серйозно поставитися, бо це могло би бути рішення, бо всі там були ми, ми знаємо чудово, де це все розташовано, і ми знаємо стан. З іншого боку, якщо це повернути і належно профінансувати, і саме там буде розміщуватися Держкіно, це може бути рішенням.

Давайте про це подумаємо, час на підготовку звернення є. Я просив би, щоб ви це серйозно з Павло Миколайовичем обговорили. Ідея про те, що уряд десь знайде якесь приміщення швидко, яке повністю готове, вона ця ідея, на жаль, ні, бо ти, Павло Миколайович, зі мною згодний, що вірогідність цього дуже мала. То я просив би це питання з Павлом Миколайовичем доопрацювати. А ми, звичайно, підтримаємо, бо зараз і проголосуємо, щоб це звернення було, просто його треба, щоб ви зробили разом. І ще також нагадаю, що 12 червня у нас виїзне засідання комітету в Одесі. Плануємо також завітати на Одеську кіностудію. Будемо раді, якщо ви приєднаєтеся, пане Андрію. Так що, користуючись слушною нагодою, запрошуюю.

Колеги, переходжу тоді до голосування. Від пана Андрія чекаємо, по-перше, презентацію. Переконаний, що всім буде цікаво з нею ознайомитися. По-друге, просив би, пане Андрію, вас з Павлом Миколайовичем відпрацювати звернення, за яке ми зараз проголосуємо. Ну і, власне, будемо рухатися далі.

Отже, колеги, ставлю знову ж таки *by exclamation* на голосування пропозицію взяти до відома звіт Держкіно і за результатами розгляду звіту на комітеті підготувати звернення на Прем'єр-міністерку і уряд України.

Хто проти такого рішення? Є такі, що проти такого рішення? Немає. Хто, може, утримався по цьому рішенню? Немає.

Отже, рішення прийнято одногосно.

Пане Андрію, ще раз дякуємо за вашу роботу, за ваші зусилля. Бажаємо найкращого всього. Завжди раді бачити вас на комітеті. І до скорої зустрічі. Дякую.

ОСПОВ А.О. Щиро дякую за підтримку. Дякую, колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, в принципі, на цьому вже питання порядку денного нашого вичерпані. Тому хочу всім подякувати.

ФЕДИНА С.Р. Пане Микито, якщо дозволите, буквально як нагадування, оголошення, тут не потребує голосування. 28 квітня ми ж маємо роковини акції «Вісла», це якраз пленарний тиждень. І я так думала, що оскільки пам'ятний знак депортованим є поблизу Жовтневого палацу, тобто зовсім близько біля Верховної Ради, може, би ми всі разом запланували комітетом, оскільки ми долучилися до законопроекту по депортації, після засідання сходити покласти квіти, запалити лампадки, щоб і телеканал «Рада» зняв, і дав сюжет, це було би дуже правильно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую повністю. Єдина моя пропозиція, це який день, Софія Романівна?

ФЕДИНА С.Р. Вівторок, 28 число.

ПОТУРАЄВ М.Р. А я пропоную, може, до засідання.

ФЕДИНА С.Р. Я точно не зможу.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, ви не зможете? Ні, ну, так без вас...

ФЕДИНА С.Р. На жаль, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. ... без вас це певною мірою втрачає сенс. Тоді після. Колеги, я підтримую пропозицію Софії Романівни.

ФЕДИНА С.Р. Як тільки закінчується засідання, незалежно коли воно закінчується, щоб ми змогли туди сходити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да.

ФЕДИНА С.Р. Це буквально 10-15 хвилин нашого часу, але це буде дуже правильний меседж.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно. Абсолютно підтримую повністю. Софія Романівна, попросив би вас написати в чат комітету, щоб ніхто не був, щоб помічники поставили нам всім в графік це. І попросив би секретаріат повідомити про нашу цю акцію телеканал «Рада», щоб вони нас там супроводжували. І, до речі, будь ласка, щоб секретаріат теж повідомив НСТУ, може, їм це буде цікаво, теж приєднатися. Дякую, Софія Романівна, дуже слухна пропозиція. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Дякую вам.

ПОТУРАЄВ М.Р. І, колеги, будуть ще заходи. Хочу теж всім нагадати, що 25 травня у нас 100-річна, 100 річниця з дня загибелі очільника Директорії, одного з засновників Української народної республіки Симона Петлюри, будуть різні заходи. Ми очікуємо зараз від інституту національної пам'яті програми заходів, говорили з ними про це ми з Володимиром Михайловичем В'ятровичем, скоро вона має вже бути, з'явитися. Обов'язково ми це все... поділимось цим всім з всіма членами комітету, то теж будемо запрошувати взяти участь у пам'ятних заходах, яких теж буде немало.

Колеги, на цьому точно вже ми вичерпали питання порядку денного. Всім ще раз дякую за роботу. Дякую.

Дякую всім, хто приєднався.

Дякую всім, хто взяв участь у засіданні.

На цьому засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики оголошую закритим.

До нових зустрічей.

До побачення.